

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی برنامه‌ریزی

مشخصات کلی برنامه و سرفصل دروس
دوره کارشناسی مدیریت بیمه

گروه علوم انسانی

در جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱ که در ادامه
جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه‌ریزی تشکیل شد به تصویب رسید.

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی مدیریت بیمه

کمیته تخصصی:

گرایش:

کد رشته:

گروه: علوم انسانی

رشته: مدیریت بیمه

دوره: کارشناسی

شورای عالی برنامه‌ریزی در جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سرپرستان مورخ ۱۳۸۰/۷/۱ که در
ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالی برنامه‌ریزی تشکیل شد براساس طرح پیشنهادی گروه علوم انسانی
برنامه آموزشی دوره کارشناسی مدیریت بیمه را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل
دروس) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می‌دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی مدیریت بیمه از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و
 مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است.

الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره
 می‌شوند.

ب: مؤسستای که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین، تأسیس
 می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه‌ریزی می‌باشند.

ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط
 دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۰/۷/۱ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه
 می‌شوند لازم الاجرا است.

ماده (۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی مدیریت بیمه با سه فصل
 مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و
 فناوری ابلاغ می‌شود.

رأي صادرة جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سپرستان مورخ ۱/۷/۱۳۸۰،

(ادامه جلسه ۴۱۴ شورای عالي برنامه ریزی)

در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی مدیریت بیمه

۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی مدیریت بیمه که از طرف گروه علوم انسانی
پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است

رأي صادره جلسه ۳۳۵ (فوق العاده) شورای سپرستان مورخ ۱/۷/۱۳۸۰، در خصوص
برنامه آموزشی دوره کارشناسی مدیریت بیمه صحیح است، به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مصطفی معین
وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر علی شریعتمداری
رئیس گروه علوم انسانی

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرماید.

دکتر سید محمد کاظم نائینی
دیپر شورای عالي برنامه ریزی

مشخصات کلی دوره کارشناسی رشته مدیریت بیمه

فصل اول :

۱- تعریف و هدف:

دوره کارشناسی مدیریت بیمه از جمله برنامه‌های علمی و آموزش عالی است که با اهداف مشروطه زیر تهیه و تدوین شده است:

- الف: تربیت کادر متخصص و معهود مورد نیاز صنعت کشاورزی جهت برآوردن اهداف تعیین شده توسط شورای انقلاب که در مصوبه ملی کردن شرکت‌های بیمه منعکس است.
- ب: پر کردن خلاه حرفه‌ای در این صنعت بویژه در سطوح میانی و بالاتر و جلوگیری از اعزام دانشجو به موسسات علمی حرفه‌ای خارج از کشور به منظور بر طرف کردن خلاه مذکور.
- ج: تربیت کادر متخصص و کارشناسان بیمه جهت توسعه صنعت بیمه در راستای همگانی کردن خدمات بیمه‌ای شایسته در جامعه اسلامی کشور و جلوگیری از خروج ارز از کشور.
- رشته بیمه بر حسب مشاغل متوسطی که فارغ التحصیلان آن در موسسات بیمه کشور بعده میگیرند به دو حوزه وسیع بیمه‌های اموال و بیمه‌های اشخاص تقسیم میشود و برای هر یک از این حوزه‌ها اطلاعات و معلومات مشترک و اختصاصی مورد نیاز است.

طول دوره و شکل نظام:

نظام آموزشی واحدی بوده و کلمه دروس نظری و عملی در مدت ۸ سال تحصیلی ارائه و برگزار میشود. طول هر نیمسال تحصیلی ۱۶ هفته فعال آموزشی بوده و مدت زمان لازم برای هر واحد یک ساعت در چهارمین میباشد.

تعداد واحدهای درسی:

تعداد کل واحدهای آموزشی در مجموع ۱۳۴ واحد بشرح زیر میباشد:

- ۱- دروس عمومی ۲۰ واحد مطابق با برنامه‌های مصوب ستاد انقلاب فرهنگی.
- ۲- دروس پایه و اصلی ۷۱ واحد که کلیت آن مطابق با برنامه‌های درسی مصوب رشته مدیریت بازارگانی است به استثناء چند تغییر جزئی.
- ۳- دروس تخصصی ۴۳ واحد مطابق با جدول و شرح دروس پیوست.
- ۴- دروس پیش دانشگاهی ۱۰ واحد بدون احتساب.

فارغ التحصیلان دوره کارشناسی با کسب مهارت‌های لازم قادر خواهد بود ستمهای میانی و بالاتر مدیریت در بخش‌های مختلف صنعت بیمه کشاورزی و ضمن توسعه و ارتقاء سطح خدمات ارائه شده توسط این موسسات و شبكات وابسته در سطح کشور موجد در آمده‌های ارزی از طریق صادرات نامه‌ی بیمه نیز باشند در عین حال فارغ التحصیلان این رشته قادر خواهند بود مدیریت بیمه موسسات اقتصادی کشور و نمایندگی‌های بیمه را نیز احراز نمایند.

الف: جدول دروس عمومی رشته کارشناسی مدیریت بیمه

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	شماره درس
	عملی	نظری	جمع			
زبان مقدماتی		۳۲	۳۲	۲	معارف اسلامی (۱)	۱
	۲	۳۲	۳۲	۲	معارف اسلامی (۲)	۲
		۴۸	۴۸	۳	فارسی عمومی	۳
	۳۲	۳۲	۶۴	۳	زبان خارجی عمومی	۴
		۳۲	۳۲	۲	اخلاق و تربیت اسلامی	۵
	۳۲	۳۲	۳۲	۲	متنون اسلامی و احادیث	۶
		۳۲	۳۲	۱	تربیت بدنی (۱)	۷
	۳۲	۳۲	۳۲	۱	تربیت بدنی (۲)	۸
		۳۲	۳۲	۲	تاریخ اسلام	۹
	۳۲	۳۲	۳۲	۲	انقلاب اسلامی و ریشه‌های آن	۱۰
				جمع		
	۹۶	۲۷۲	۳۶۸	۲۰		

ب: جدول دروس پایه و اصلی رشته کارشناسی مدیریت بیمه

پیش نیاز	ساعت				تعداد واحد	نام درس	شماره درس
	عملی	نظری	جمع				
ریاضی مقدماتی	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۱۱	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۱)	
۱۱	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۱۲	ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲)	
ریاضی مقدماتی	۶۴	۶۴	۱۲۸	۴	۱۳	اقتصاد خرد	
۱۳	۶۴	۶۴	۱۲۸	۴	۱۴	اقتصاد کلان	
۱۲	۶۴	۶۴	۱۲۸	۴	۱۵	آمار و کاربرد آن در مدیریت	
۱۴	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۱۶	توسعه اقتصادی و برنامه ریزی	
	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۱۷	اصول حسابداری (۱)	
۱۷	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۱۸	اصول حسابداری (۲)	
۱۸	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۱۹	حسابرسی صنعتی (۱)	
۱۸	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۲۰	حسابرسی (۱)	
	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۲۱	مبانی سازمان و مدیریت	
۲۱	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۲۲	مبانی رفتار سازمانی	
۲۱	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۲۳	مدیریت منابع انسانی	
زبان مقدماتی و ریاضی مقدماتی	۳۲	۳۲	۶۴	۳	۲۴	مبانی کامپیوتر و کاربرد آن در مدیریت	
۱۵	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۲۵	پژوهش عملیاتی (۱)	
۲۵	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۲۶	پژوهش عملیاتی (۲)	
	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۲۷	روانشناسی عمومی	
۱۰	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۲۸	روشهای تحقیق و مأخذشناسی	
۱۴	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۲۹	پول و ارز و بانکداری	
۱۹	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۳۰	مدیریت مالی (۱)	
کلیات حقوق	۳۲	۱۶	۴۸	۲	۳۱	حقوق و مقررات مدنی	
کلیات حقوق	۳۲	۳۲	۶۴	۳	۳۲	حقوق تجارت	
	۴۸	۴۸	۹۶	۳	۳۳	مبانی جامعه شناسی	
	۹۶	۱۰۸۸	۱۱۸۴	۷۱	جمع		

ج: جدول دروس تخصصی رشته کارشناسی مدیریت بیمه

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	شماره درس
	عملی	نظری	جمع			
	۴۸	۴۸	۳		اصول بیمه	۳۴
	۴۸	۴۸	۳		بیمه اموال (۱)	۳۵
۳۵	۴۸	۴۸	۳		بیمه اموال (۲)	۳۶
۳۶	۴۸	۴۸	۳		بیمه اشخاص (۱)	۳۷
۳۴ و ۲۱	۳۲	۳۲	۲		سازمان و مدیریت شرکتهای بیمه	۳۸
۱۸ و ۳۴	۴۸	۴۸	۳		حسابداری شرکتهای بیمه	۳۹
۳۴	۴۸	۴۸	۳		مدیریت ریسک و بیمه	۴۰
۳۶	۴۸	۴۸	۳		بیمه‌های اتکائی	۴۱
۳۱ و ۳۴	۳۲	۳۲	۲		حقوق بیمه	۴۲
۱۳	۳۲	۳۲	۲		بازاریابی و مدیریت بازار	۴۳
۴ و ۳۴	۴۸	۴۸	۳		زبان تخصصی بیمه (۱)	۴۴
۴۴	۳۲	۳۲	۲		زبان تخصصی بیمه (۲)	۴۵
۳۷	۴۸	۴۸	۳		بیمه اشخاص (۲)	۴۶
۳۲	۳۲	۳۲	۲		اسناد معاملات تجاری	۴۷
۳۴	۳۲	۳۲	۲		بیمه مستولیت	۴۸
۴۸	۳۲	۳۲	۲		بیمه‌های مهندسی (تمام خطر)	۴۹
۳۶	۳۲	۳۲	۲		حقوق دریانی	۵۰
	۶۸۸	۶۸۸	۴۳		جمع	

ریاضیات و کاربرد در مدیریت (۱)

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : ریاضیات (مقدماتی)

هدف: آشنایی دانشجویان علوم انسانی با مقدمات و مفاهیم اولیه ریاضی در سطح ریاضی - عمومی در ارتباط با دروس رشته تحصیلی که یادگیری آنها مستلزم آشنایی با این مفاهیم است.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱- ریاضیات چیست؟ اهمیت، فایده، و کاربرد آن در علوم انسانی
- ۲- آشنایی با نظریه مجموعه‌ها: مفاهیم اولیه، عضویت، زیر مجموعه، ترکیب مجموعه‌ها، جبر مجموعه‌ها نمودار ون، افزار مجموعه، حاصلضرب دکارتی
- ۳- مجموعه‌های عددی: مجموعه اعداد طبیعی، صحیح، گویا، اصم، حقیقی و مجموعه اعداد مختلط
- ۴- بحثهای حاشیه‌ای: مفهوم قدر مطلق، فاصله ۷ جزو صحیح، قوانین شمارش (تبدیل، ترتیب و ترکیب) بسط دو جمله‌ای، شیوه‌های استدلال (قیاس، تمثیل، و روش استقراء ریاضی)، دستگاههای مختصات (دکارتی و قطبی)
- ۵- رابطه و تابع: تعریف، انواع رابطه، و انواع توابع (تابع مقدماتی، تابع ساده و مرکب، تابع زوج و تابع فرد، تابع پوششی، تابع یک به یک و تابع معکوس، تابع خطی، تابع نمایی، لگاریتمی و مثلثاتی و معکوس مثلثاتی و کاربرد در آنها).
- ۶- حد و پیوستگی: تعریف حد: حد در فضای حدی، تعریف پیوستگی انواع حدود (حد $\frac{\sin x}{x}$ در صفر حد $\frac{1}{n} + 1$) در بینهایت $n \rightarrow \infty$
- ۷- مشتق و دیفرانسیل، تعریف مشتق، مراحل مشتق‌گیری، فرمولهای ساده مشتق‌گیری، تعریف دیفرانسیل و فرمولهای مربوط به آن، مشتق تابع مرکب، دیفرانسیل کلی مشتق مرتبه ۱۰ام.
- ۸- کاربرد مشتق و دیفرانسیل، تعیین جهت تغییرات تابع، ماکریتم و مینیمم، تحدب و تعقر و نقطه عطف، در اثبات پیوستگی، در محاسبه حد و رفع مبهمات

توجه: تقدم و تأخیر فصول در تدریس بسته به منبعی دارد که استاد انتخاب می‌کند.

ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲)

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۱)

هدف: آموزش و بازآموزی فنونی که در دوره‌های مقدماتی ریاضی مورد بحث قرار می‌گیرد و آشنائی با کاربرد این روشها و فنون در مسائل مدیریتی.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱- توابع چند متغیره، مشتقات جز بی دیفرانسیل کلی، قاعده زنجیری
- ۲- کاربردهای مشتقات جز بی ماکریم و مینیمم
- ۳- بردارها و جبربرداری
- ۴- ماتریس، جبر ماتریسها، تبدیل خطی
- ۵- دترمینان، روش‌های محاسبه دترمینان
- ۶- معکوس، ماتریس و روش‌های معکوس ماتریس‌های مربع، ماتریس‌های - مقدماتی و تبدیل ماتریسها.
- ۷- معادلات خطی و روش‌های حل معادلات خطی، حذفی، دستور گرامر و - تبدیلات ماتریسی.
- ۸- مقادیر ویژه، بردارهای ویژه
- ۹- انتگرال و روش‌های انتگرال‌گیری، قواعدی برای تقریب زدن انتگرال‌های معین.
- ۱۰- کاربرد انتگرال معین در محاسبه سطح و حجم و سایر موارد.
- ۱۱- معادلات دیفرانسیل ساده مرتبه اول در درجه اول و معادلات دیفرانسیل مرتبه - دوم قابل تبدیل به مرتبه اول.

اقتصاد خرد

تعداد واحد : ۴ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : ریاضیات نموداری

هدف: هدف از ارائه مجموعه دروس اقتصاد خرد و کلان عبارت است از آموزش تحلیلهای اقتصادی در سطحهای خرد و کلان در چارچوب ضوابط و احکام اسلامی با الهام از جهان بینی این مکتب، در تهییه فهرست مطالب این دروس سعی شده است که یک ارتباط و پیوند منطقی میان تحلیلهای علمی اقتصادی و ارزشها و بینشهای مکتبی برقرار گردد.

سرفصل دروس: (۶۴ ساعت)

مقدمه

معرفی جهان بینی اسلامی - تعریف مکتب اقتصادی - تعریف علم اقتصاد - روش استنباط در فقه اسلامی (مکتب اقتصادی) و روش تحقیق در علم اقتصاد - جهان بینی اسلامی و تأثیر آن بر رفتارهای اقتصادی - نمونههایی از رفتارهای اقتصادی مومنان در قرآن و احادیث - آشنایی با برخی از ویژگیهای نظام اقتصادی صدر اسلام - هدفهای اقتصادی در یک جامعه اسلامی - اهمیت انسان و جامعه از دیدگاه اسلام - اولویت مصالح جامعه مسلمین بر منافع فرد - اهمیت خانواده در مکتب اسلام - حقوق خانواده و حقوق افراد آن - خانواده بعنوان یک واحد اقتصادی - معرفی اقتصاد بعنوان یکی از رشته‌های علوم اجتماعی - ارتباط اقتصاد با سایر علوم - نقش اقتصاددان در یک جامعه - تعریف اقتصاد خرد و اقتصاد کلان.

فصل اول: مسائل اقتصادی

پنج سوال در علم اقتصاد:

- ۱- چه کالاهایی تولید شود؟
- ۲- چگونه کالا تولید شود؟
- ۳- چگونه کالاهای تولید شده توزیع شود؟
- ۴- تا چه حد از منابع استفاده شود؟
- ۵- چگونه رشد اقتصادی تأمین شود؟

استفاده از منحنی امکانات تولید برای پاسخگوئی به پنج سوال اصلی یاد شده.
رهنماوهای اسلام پیرامون پاسخ به سوالات یاد شده.

فصل دوم:

حقوق اقتصادی و جریان فعالیتهای اقتصادی در بخش‌های عمومی و خصوصی جامعه - مالکیت در اسلام - اقسام مالکیت (عمومی و خصوصی) - حدود مالکیت و ضوابط حاکم بر استفاده از حقوق مالکیت - واحدهای اقتصادی (صرف کننده و تولید کننده - حقیقی و حقوقی) - جریان فعالیتهای اقتصادی بین بخش‌های عمومی و خصوصی - بازار و بیت‌المال و نقش آنها در ارتباط با پنج سوال اساسی در علم اقتصاد

فصل سوم: تقاضا و عرضه

تعريف تقاضا - منحنی تقاضای فرد برای یک کالا - عوامل مؤثر در تقاضا - انتقال منحنی - تقاضا - انگیزه یک مسلمان برای تولید - تولید کالا و خدمات - تعريف عرضه - منحنی عرضه - عوامل مؤثر در عرضه - انتقال منحنی عرضه - تعريف بازار - تعادل در بازار - نقش بازار در پاسخگویی به سوالات اساسی

فصل چهارم: مطلوبیت و منحنیهای بی تفاوتی

مفهوم مطلوبیت - رضایت خدا مطلوبیت برای مؤمنین است - مطلوبیت کل و مطلوبیت نهائی - اصل نزولی بودن مطلوبیت نهائی - منحنی بی تفاوتی - نرخ نهائی و جانشینی - درآمد مصرف کننده و خط بودجه - تعادل مصرف کننده - ارتباط منحنی تقاضا و مطلوبیت.

فصل پنجم: سازمانهای تولیدی و شیوه‌های مختلف تولید

تعريف عمل صالح و خلق ارزش - تعريف کار تولیدی و کار خدماتی - شیوه‌های گوناگون تولید با استفاده از عقود شرعی :

- ۱- مشارکت
- ۲- مزارعه
- ۳- مضاربه
- ۴- مساقات
- ۵- جماله

۶- سایر شیوه‌های مجاز حقوق و مستولیت افراد و سازمانهای تولیدی و خدماتی.

فصل ششم: تابع تولید

تعريف تابع تولید - قانون بازده نزولی - منحنیهای تولید کل، تولید متوسط و تولید نهائی، تکنولوژی و عوامل تولید - ترکیب بهینه عوامل تولید - منحنی تولید یکسان و سطح تولید، ویژگیهای منحنی تولید یکسان.

فصل هفتم: هزینه

تعريف انواع هزینه - هزینه‌ها در طول زمان: کوتاه مدت و بلند مدت - منحنی هزینه‌های کل، متوسط و نهائی

منحنی هزینه‌های ثابت و متغیر - ارتباط هزینه نهانی با هزینه متوسط و هزینه متغیر متوسط - ارتباط با هزینه متوسط و قانون بازده نزولی - رابطه هزینه با مقیاس تولید در کوتاه مدت و بلند مدت - نقطه سربر - نرخ بهینه تولید - ساخت بازار و عملکرد اقتصادی آن.

فصل هشتم: بازار رقابت کامل

تعریف و مشخصات بازار رقابت کامل - تحلیل اقتصادی یک بنگاه تولیدی رقابتی - تعادل یک بنگاه تولیدی تحت شرایط رقابت کامل در کوتاه مدت و بلند مدت (منحنی‌های درآمد نهانی، هزینه نهانی، هزینه متوسط و روابط آنها با یکدیگر - صنایع با هزینه‌های ثابت، فزاینده و کاهنده) - تخصیص منابع در بازار رقابت کامل - اصول و ضوابط حاکم بر بازار مسلمانان - تشابه بازار رقابت کامل و بازار مسلمانان.

فصل نهم: بازار انحصاری

تعریف و مشخصات بازار انحصاری - علل پیدایش بازار انحصاری - منحنی‌های تقاضا و درآمد نهانی در بازار انحصاری - چگونگی تعیین قیمت تعادل و میزان تولید در بازار انحصاری (کوتاه مدت و بلند مدت) - مقایسه بازار رقابت کامل و بازار انحصاری - انحصار طبیعی (صنایع انحصاری دولتی) - نظریات اقتصادی اسلام در مورد بازارهای انحصاری.

فصل دهم: بازار رقابت انحصاری

تعریف و مشخصات بازار - تفاوت در محصول - تبلیغ و تفاوت در نام و نشان محصول - تعادل قیمت و تولید در یک بنگاه تحت شرایط رقابت انحصاری - رابطه اسراف، بازار رقابت انحصاری و تخصیص منابع در جامعه مسلمین.

فصل یازدهم: بازار انحصار چند جانبه

تعریف و مشخصات بازار - عمل و عکس العمل در بازار چند جانبه - کاربرد تئوری بازیها - تبانی ضمنی تولید کنندگان در قیمت - کارتل - قیمت گذار پیشرو و دنباله رو - انحصار چند جانبه با محصولات متفاوت - مقایسه انحصار چند جانبه و رقابت کامل - مطالعه اوپک و کارتلهای نفتی.

فصل دوازدهم: سهم عوامل تولید

قیمت گذاری عوامل تولید - ارزش تولید نهانی و تقاضا برای عوامل تولید - سهم نیروی انسانی در تولید بعنوان دستمزد یا بخشی از سود حاصله - اجاره زمین کرایه ماشین آلات و نرخ بازدهی داخلی سرمایه - سود حاصل از کاربرد مدیریت - مفهوم قسط و سهم هر یک از عوامل تولید.

اقتصاد کلان

تعداد واحد : ۴ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : اقتصاد خرد

هدف: هدف از ارائه مجموعه دروس اقتصاد خرد و کلان عبارت است از آموزش تحلیلهای اقتصادی در سطوحهای خرد و کلان در چارچوب ضوابط و احکام اسلامی با الهام از جهان بینی این مکتب، در تهیه فهرست مطالب این دروس سعی شده است که یک ارتباط و پیوند منطقی میان تحلیلهای علمی اقتصادی و ارزشها و بیانشای مکتبی برقرار گردد.

سرفصل درس: (۶۴ ساعت)

مقدمه

اهمیت جامعه و مسائل اقتصاد کلان در مکتب اسلام - قوانین و سنتهای حاکم بر جامعه از دیدگاه قرآن - نمونه‌هایی از رفتارهای اقتصادی اقوام گذشته در قرآن - گرایش‌های نظام اقتصادی صدر اسلام - اهداف و سیاستهای بخش عمومی.

فصل اول: بیت المال در صدر اسلام

تعريف بیت‌المال - فعالیتهاي انجام شده توسط بیت‌المال (عرضه خدمات فرهنگی و آموزشی سرمایه گذاریهای زیر بنائی - پیشبرد فن و تکنولوژی - دفاع و امنیت اجتماعی - تأمین حد نصاب درآمد - درآمدهای بیت‌المال (۱ - مالیات‌های شرعی و فرعی، ۲ - انفال ۳ - درآمد فعالیتهاي دولت ۴ - سایر درآمدها وقف، نذر و غیره...).

فصل دوم: حسابداری درآمد ملی

تعريف مفاهیم درآمد ملی و اجزاء آن - معیار اندازه گیری فعالیتها اقتصادی در جامعه (تولید ناخالص ملی) - روش محاسبه تولید ناخالص ملی از طریق مخارج (مخارج شخصی - مخارج دولتی - مخارج سرمایه گذاری بخش عمومی - ناخالص صادرات و واردات) روش محاسبه تولید ناخالص ملی از طریق درآمد عوامل تولید (ذخیره استهلاک سرمایه - مالیات غیر مستقیم شرکتها - دستمزدها و حقوق - کرایه ماشین آلات و اجاره زمین - مخارج حاصل از فعالیتها اقتصادی) - روش محاسبه تولید ناخالص ملی از طریق ارزش افزوده - سایر حسابهای ملی - (درآمد ملی - درآمد شخصی - درآمد قابل مصرف).

فصل سوم: اندازه‌گیری فعالیتهای اقتصاد کلان

دریافت‌های بیت‌المال - پرداخت‌های بیت‌المال - تولید در بخش دولتی - تولید در بخش خصوصی - معیارهای اندازه‌گیری تولید (درآمد ملی - درآمد قابل تصرف - تولید ناخالص ملی - سرمایه‌گذاری در خارج - پرداخت‌های انتقالی باکشورهای دیگر - حساب، معاملات با سایر کشورهای گردش تولیدات در جامعه).

فصل چهارم: حسابهای درآمد و تولید ملی در ایران

سازمانهای مسئول نگاهداری حسابهای درآمد ملی - حسابهای درآمد ملی در گذشته - گردش تولیدات در ایران - نحوه محاسبه حسابهای درآمد ملی - کالاهای واسطه‌ای و تمام شده - مصرف و سرمایه‌گذاری - تغییر در موجودی انبارها و تعديل ارزش موجودی انبارها - حسابهای درآمد ملی به قیمت‌های ثابت و جاری.

فصل پنجم: نظریه اشتغال

نظریه اشتغال کلاسیکها (قانون سی - انعطاف قیمت و دستمزد) نظریه اشتغال کینز (سرمایه‌گذاری و پس‌اندازهای خارج از برنامه - عدم انعطاف قیمت و دستمزد) - رابطه مصرف و درآمد - تمایل نهائی و متوسط به مصرف و پس‌انداز و اثر آنها بر سطح اشتغال - سرمایه‌گذاری در بخش عمومی و خصوصی - عوامل تعیین‌کننده سرمایه‌گذاریهای بخش خصوصی و بخش دولتی - رابطه سرمایه‌گذاری با درآمد و اشتغال.

فصل ششم: تعادل

تضادی کل و عرضه کل - آیا سپرده‌های سرمایه‌گذاری در امر مشارکت با میزان سرمایه‌گذاری برابر هستند؟ شرایط ایجاد تعادل از نظر تولید، اشتغال و درآمد - تغییرات حاصل در تعادل و ضریب تکالی.

فصل هفتم: سیاستهای مالی و استقراض دولت

سیاستهای مالی در صدر اسلام - بیت‌المال و خزانه‌داری و اصول حاکم بر آن - نظریات مربوط به سیاستهای مالی (بودجه متعادل سالیانه - بودجه متعادل دوره‌ای) - استقراض دولت - ابعاد استقراض (استقراض از بخش خصوصی یا دولتی؟ استقراض و تأمین منابع مالی جنگ - فشار اصلی استقراض بر جه گروهی است - مذایای استقراض دولتی - استقراض دولتی و ثابت اقتصادی مالیاتها - سیاستهای مالیاتی و تعلق واقعی مالیات).

فصل هشتم: پول و بانکداری

تعریف پول در اقتصاد اسلامی - انواع پول از نظر اقتصاد اسلامی (سکه‌های طلا و نقره در مقابل پولهای کاغذی

و مسکوکات - سپرده‌ها و شبه پول) - پشتوانه پول - پول بعنوان بدھی بانک ناشر آن ارزش پول (سطح عمومی قیمت‌ها) - بانکداری ربوی و تعریف پول در سیستم ربوی - بانکداری در سیستم غیر ربوی و استفاده از عقود شرعی (مشارکت - مزارعه - مسافت - جعاله - مضاربه و...)

فصل نهم: بانک مرکزی ایران و سیاست پولی

تاریخچه تأسیس بانک مرکزی ایران - ارکان بانک مرکزی - وظایف و اختیارات بانک مرکزی - رابطه بانک مرکزی ایران و سیستم بانکی کشور - تعریف سیاست پولی - ابزارهای سیاست پولی (ابزارهای کمی و کیفیت تخصیص اعتبارات اوراق قرض - الحسن، صندوقهای قرض الحسن و سایر مؤسسات اعتباری).

فصل دهم: ثبات و رشد اقتصادی

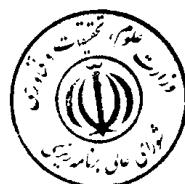
تعریف ثبات اقتصادی - ثبات اقتصادی از نظر کیز و طرفداران و نیز طرفداران سیاست پولی - تعریف رشد اقتصادی - شرایط لازم جهت رشد اقتصادی - حد مطلوب جمعیت و کنترل موالید از نظر اسلام.

فصل یازدهم: تجارت بین الملل

نظر اسلام در مورد تجارب باسایر دول - سیاستهای اقتصادی حکومتهای حضرت رسول (ص) و امیرالمؤمنین (ع) باسایر دول - علت اقتصادی مبادرات تجاری - تخصص بین المللی و مزیتها، نسبی و مطلق و فوائد حاصل از آنها - نظر اسلام در مورد مزیتها نسبی و مطلق با رعایت هدفهای اقتصادی در یک جامعه اسلامی - تجارت آزاد در مقابل سیاستهای حمایت از محصولات داخلی: تعرفه‌های ترجیحی و سهمیه‌های وارداتی.

فصل دوازدهم: موازنۀ پرداختها و نرخ اسعار

نحوه تأمین منابع مالی در تجارت بین الملل - موازنۀ پرداختها بین المللی (صادرات و واردات مرنی و غیر مرنی) نحوه بازپرداخت بدھیهای بین المللی - معاملات دولتی - حرکت سرمایه - طلا و ذخائر بین المللی - عدم تعادل بین المللی - چگونگی بازگشت تعادل در تجارت بین الملل.

آمار و کاربرد در مدیریت

تعداد واحد : ۴

نوع درس : نظری

پیش نیاز : ریاضیات و کاربرد آن در مدیریت (۲)

هدف: منظور از تدریس آمار در رشته‌های مختلف مدیریت در دو بخش کلی زیر خلاصه می‌شود:

- الف - آشنائی دانشجویان با علم آمار و روش‌های آن به منظور ایجاد یک دید و - شناخت کلی از پدیده‌ها و روابط بین آنها بعنوان یک سیستم
- ب - انعکاس تعامی خواست و پدیده‌ها در کار مدیریت بعنوان یک سیستم و - کنترل و تنظیم آنها بر طبق قواعد، مقررات و دستورالعمل‌های استاندارد.

سرفصل درس: (۶۴ ساعت)

- ۱- مقدمه
- ۲- جمع آوری اطلاعات آماری و تلخیص و ارائه آن
- ۳- توزیع فراوانی
- ۴- اندازه‌گیری شاخصهای مرکزی
- ۵- اندازه‌گیری شاخصهای پراکندگی و چاولگی (Skewness)
- ۶- بررسی مفاهیم احتمالات
- ۷- توزیع احتمالات
- ۸- مقدمه‌ای بر نمونه‌گیری
- ۹- مقدمه‌ای بر استنباط آماری
- ۱۰- تئوری تصمیم‌گیری آماری، آزمون فرضیه‌ها
- ۱۱- مقدمه‌ای بر تصمیم‌گیری در تحت شرایط عدم اطمینان
- ۱۲- قاعده بیز (Bayes) و تصمیم‌گیری
- ۱۳- آزمون کای دو (Chi - aquaao)
- ۱۴- کنترل کیفی آماری
- ۱۵- مقدمه‌ای بر ضریب همبستگی و رگرسیون
- ۱۶- ضریب همبستگی و رگرسیون چند جانبه
- ۱۷- تجزیه و تحلیل سریهای زمانی
- ۱۸- شاخصها

نام درس	: توسعه اقتصادی و برنامه ریزی
تعداد واحد	: ۳ واحد
نوع درس	: نظری
پیش نیاز	: اقتصاد کلان

هدف: هدف از این درس آشنائی هر چه بیشتر دانشجویان با مفاهیم رشد، توسعه و برنامه ریزی اقتصادی در ارتباط با شرایط خاص کشورهای در حال توسعه بالاخص مسائل متفاوت این کشورها و همچنین برنامه ریزی و برنامه‌های توسعه اقتصادی در ایران است.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱- مفاهیم رشد و توسعه اقتصادی و معیارهای اندازه‌گیری آن.
- ۲- ضرورت تدوین سیاستهای توسعه اقتصادی.
- ۳- بررسی مقدماتی مدل‌های رشد
- ۴- برنامه ریزی توسعه - مفاهیم و اهداف کلی .
- ۵- ارتباط بودجه و برنامه - با توجه به تجربه ایران و در ارتباط با ساخت نظام برنامه ریزی کشور.
- ۶- استراتژیهای برنامه ریزی.

اصول حسابداری (۱)

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف: هدف اصلی اولین درس حسابداری آشناساختن دانشجویان با مفاهیم حسابداری و نقش حسابداری در تهیه اطلاعات مفید در مورد سازمانهای اقتصادی است. در این درس دانشجویان با صورتهای مالی و تجزیه و تحلیل آن، تصمیم‌گیری در امور بازرگانی با استفاده از اطلاعات مالی داخل و خارج سازمان و بالطبع با طرز نگهداری دفاتر حسابداری که مبنای تهیه اطلاعات مالی است آشنائی پیدا می‌کنند.

تاكيد بر كاربرد و تفسير اطلاعات حسابداري:

اطلاعات حسابداری مورد استفاده مدیران مؤسسات بازرگانی، سرمایه‌گذاران، بانکها بستانکاران و ادارات مالیاتی می‌باشد. لذا در این برنامه نه تنها تأثیر معاملات مختلف تجاری در صورتهای مالی و مسائلی که در تفسیر اطلاعات حسابداری مورد نظر سرمایه‌گذاران و سایر افراد و مؤسسات است، بلکه نحوه استفاده از اطلاعات حسابداری در امر کنترل و برنامه ریزی عملیات بازرگانی که مورد نظر مدیریت می‌باشد نیز مورد توجه قرار گرفته است.

علاوه بر این با توجه به توسعه و تکاملی که در سالهای اخیر در حسابداری پیدا شده، موضوعات جدید نیز در برنامه منظور گردیده و مباحثی که از اهمیت آنها کاسته شده حتی المقدور تلخیص گردیده است. مباحث اصول حسابداری در دو درس سه واحدی در برنامه منظور گردیده است.

اصول حسابداری (۱) شامل بخش‌های زیر است:

الف: ساخت اساسی حسابداری

ب: حسابداری مؤسسات و فروشندۀ کالا

ج: مطالبات دیون و موجودی کالا

د: پیش پرداختها، پیش دریافتها، داراییهای ثابت و داراییهای غیر مادی

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

۱- اصول و طرز عمل حسابداری

۲- مراحل مختلف حسابداری

۳- آشنائی با مفاهیم حسابداری

- ۴- ثبت فعالیتهای مالی
- ۵- اصلاح حسابها و تبیه صورتهای مالی
- ۶- استفاده از کاربرگ و انجام عملیات مربوط به بستن حسابها
- ۷- حسابداری در واحدهای تجاری بازرگانی
- ۸- موجودیهای نقدی (صندوق، تنخواه گردان، بانک)
- ۹- مطالبات (بدهکاران و استناد دریافتی)
- ۱۰- موجودی کالا و قیمت تمام شده کالای فروش رفته
- ۱۱- زمین و ساختمان و ماشین آلات (قیمت تمام شده، استهلاک عمر اقتصادی)

اصول حسابداری (۲)

تعداد واحد : ۳
نوع درس : نظری
پیش نیاز : حسابداری (۱)

هدف: آشنایی با اصول و مفاهیم حسابداری، سیستمهای دستی و ماشینی، حسابداری در شرکتهای غیر سهامی

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱- سیستمهای حسابداری
- ۲- اصول و مفاهیم حسابداری
- ۳- کنترلهای داخلی
- ۴- سیستمهای حقوق و دستمزد
- ۵- حسابداری شرکتهای عملی (مشارکت مدنی)
- ۶- حسابداری شرکتهای غیر سهامی (شرکتهای با مسئولیت محدود و تضامنی)
- ۷- تصفیه و انحلال شرکتهای غیر سهامی
- ۸- تنظیم سیستمهای ماشینی محاسب الکترونیکی

حسابرسی صنعتی (۱)

تعداد واحد	۳ :
نوع درس	: نظری
پیش نیاز	: اصول حسابداری (۲)

هدف: هدف از درس حسابداری صنعتی آشناسانختن دانشجویان با ماهیت هزینه‌ها و سایر اطلاعات اقتصادی و موارد استفاده مدیریت از این اطلاعات می‌باشد. در این درس مخصوصاً روش بسط و توسعه داخلی اطلاعات مربوط به قیمت تمام شده و نحوه استفاده از آن در امر تجزیه و تحلیل، برنامه ریزی و کنترل عملیات در موسسات صنعتی تأکید گردیده است. بطور مشخص‌تر هدف این درس عبارت است از:

- ۱- آشنائی اجمالی با مفاهیم هزینه
- ۲- آشنائی با عوامل هزینه و سیستم‌های مختلف محاسبه قیمت تمام شده
- ۳- آشنائی با نحوه استفاده از هزینه‌ها در ارزیابی اجرای عملیات و برنامه ریزی سود
- ۴- آشنائی با نحوه استفاده از هزینه‌ها و تصمیم‌گیری‌های مدیریت حسابداری صنعتی که در سه درس ۳ واحدی در برنامه منظور گردیده به دو بخش کلی زیر تقسیم می‌شود:
  - ۱- بررسی روش‌های اصلی حسابداری قیمت تمام شده که در آن تأکید بیشتر بر جمع‌آوری (و نه استفاده) اطلاعات مربوط به هزینه است و عمدها حاوی مباحث زیر می‌باشد:
    - الف: سیستم تعیین هزینه مرآحل تولید
    - ب: سیستم تعیین هزینه سفارشات
    - ج: هزینه‌های استاندارد
    - د: هزینه یابی مستقیم
  - ۲- بررسی بعضی از موارد استفاده مدیریت از اطلاعات حسابداری در برنامه ریزی، تصمیم‌گیری و کنترل که عمدها شامل مباحث زیر می‌باشد.
    - الف: طبقه‌بندی هزینه‌ها و تجزیه و تحلیل آنها
    - ب: تجزیه و تحلیل هزینه - حجم - سود
    - ج: بودجه بندی
    - د: حسابداری مسئولیتی
    - ه: ارزیابی سودآوری فعالیتها
    - و: تجزیه و تحلیل هزینه‌های توزیع کالا
    - ز: هزینه‌های مرتبط با تصمیم‌گیری

ح : ارزیابی هزینه‌های سرمایه‌ای

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱- رشته حسابداری صنعتی، مفاهیم اصلی قیمت تمام شده و هزینه
- ۲- حسابهای تولید، صورت قیمت تمام شده کالا ساخته شده
- ۳- تعیین قیمت تمام شده واحد محصول (۱): سیستم تعیین هزینه مراحل تولید
- ۴- تعیین قیمت تمام شده واحد محصول (۲): موجودی کار در جریان
- ۵- مواد و دستمزد: تعیین هزینه و کنترل
- ۶- هزینه‌های غیر مستقیم تولید (۱): بودجه‌بندی و تخصیص هزینه‌های غیر مستقیم تولید
- ۷- هزینه‌های غیر مستقیم تولید (۲): ثبت هزینه‌های غیر مستقیم تولید، تجزیه و تحلیل و طرز بستن مابه التفاوت هزینه‌های غیر مستقیم تخصیص یافته واقعی

حسابرسی (۱)

تعداد واحد : ۳

نوع درس : نظری

پیش نیاز : حسابداری (۲)

هدف: منظور از حسابرسی عبارت است از بررسی مستقل استناد و مدارک و دفاتر حسابداری یک مؤسسه و اظهارنظر در مورد مطلوب بودن و قابلیت اعتماد گزارش‌های مالی. هدف ما در این درس تکیه بر مفاهیمی است که با استفاده از آن دانشجویان بتوانند فلسفه و شرایط محیط را در حسابرسی بخوبی درک کنند. بنابراین حرفه حسابداری عمومی یا حسابرسی بصورتی جامع مورد بررسی قرار می‌گیرد و در قسمت اول استانداردهای حسابرسی، اخلاق حرفه‌ای، مسئولیت قانونی حسابرس، مطالعه و ارزیابی کنترل داخلی، ماهیت استناد و مدارک استفاده از نمونه گیری آماری، کامپیوتر و حسابرسی و نحوه برنامه ریزی کار حسابرسی به تفصیل مورد بحث واقع می‌شود.

در قسمت دوم این درس تکنیک‌ها و فنون حسابرسی به صورتی منظم و قابل فهم مورد بررسی قرار می‌گیرد.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

عنوان درس :

- ۱- تاریخچه حسابرسی و زمینه‌های پیدایش آن
- ۲- سیر تکامل حرفه حسابرسی در دنیا و ایران (شامل آشنایی با انجمانهای حرفه‌ای)
- ۳- آشنایی با مفهوم شرکت بعنوان یک سیستم و تعمیم آن به سایر سازمانهای اقتصادی
- ۴- جایگاه حسابرس در سازمانهای اقتصادی (تشریح مفهوم «رسیدگی» و «اظهار نظر»)
- ۵- نقش حسابرس در اقتصاد کشور
- ۶- انواع حسابرسان (و دلائل انتخاب هر یک)
- ۷- آشنایی با انواع گزارشات هیئت مدیره (گزارش مالی و فعالیتها)
- ۸- آشنایی با دوره عمل حسابداری (بعنوان مبنای تنظیم گزارش مالی هیئت مدیره)
- ۹- عوامل محیطی موثر در دوره عمل حسابداری (استفاده کنندگان در صورتهای مالی، شرایط اقتصادی حاکم بر جامعه، ماهیت فعالیتهای سازمان، مقیاسهای اندازه‌گیری)
- ۱۰- اشتباہات ممکن در تنظیم صورتهای مالی و خطرات ناشی از قبول صورتهای مالی حسابرسی نشده
- ۱۱- سیر تکاملی شیوه‌های حسابرسی
- ۱۲- استانداردهای حسابرسی (عمومی، اجرای عملیات، گزارشگری در حد اطلاعات کلی)

- ۱۳- تشریح استانداردهای عمومی
- ۱۴- ضوابط و موازین حرفه‌ای حسابرسی
- ۱۵- اخلاق حرفه‌ای حسابرس (نحوه برخورد با شرکت، سایر حسابرسان، اشخاص ثالث)
- ۱۶- مسئولیتهای قانونی حسابرس (در مقابل شرکت، مراجع قانونی، اشخاص ثالث و انجمنهای حرفه‌ای)
- ۱۷- صلاحیتهای لازم برای احراز سمت حسابرس (شخصی، تکنیکی، حرفه‌ای)
- ۱۸- مراقبتهای شخصی و حرفه‌ای در طول مراحل انجام حسابرسی
- ۱۹- سازمان اداری مؤسسه حسابرسی
- ۲۰- تشریح استانداردهای اجرای عملیات (در حد آشنائی با کلیات)
- ۲۱- مراحل برنامه ریزی کار حسابرسی (اولین استاندارد اجرای عملیات)
- ۲۲- آشنائی با پرونده‌ها، مدارک، برنامه‌ها، پرسشنامه‌ها و انواع کاربرگهای حسابرسی
- ۲۳- آشنائی اولیه با مفاد دو مین استاندارد اجرای عملیات (بررسی کترلهای داخلی) بررسی تفضیلی در حسابرسی (۲)
- ۲۴- تشریح سومین استاندارد اجرای عملیات شامل:
- الف: شواهد و مدارک مورد استناد حسابرسی
- ب: روشهای حسابرسی (روشهای متعارف و سایر روشهای حسابرسی)
- ۲۵- آزمونهای حسابرسی - آزمون رعایت روشهای آزمون محتوا (جزئیات و تحلیلی)
- ۲۶- نمونه‌گیری آماری و کاربرد آن در حسابرسی
- ۲۷- آشنائی با استانداردهای چهارگانه گزارشگری (در حد تشریح مفاهیم اولیه موجود در استانداردهای چهارگانه گزارشگری

توجه: در مورد سایر رشته‌های مالی و غیر حسابرسی این درس با تعديلاتی بطور فشرده‌تر تدریس خواهد گردید.

مبانی سازمان و مدیریت

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف: چون بشر از اولین دقایق زندگی تا اپسین دم حیات در انواع سازمانهای کوچک و بزرگ بی‌آنکه خود متجه باشد شناور است از این رو، هدف این درس شناساندن نقش حیاتی سازمانها و نحوه مدیریت آنها در زندگانی آدمی است.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱- محیط رشد و نمای سازمان و مدیریت
- ۲- نظراتی پیرامون ارزشهای مدیریت
- ۳- نظرات سازمان و مدیریت سنتی
- ۴- انقلاباتی در علوم مدیریت و در علوم رفتاری
- ۵- سیری در نظریه نظامها
- ۶- ابر نظام محیطی و رابطه آن با سازمان و مدیریت
- ۷- هدفهای سازمان در ارتباط با ابر نظام محیطی
- ۸- رابطه سازمان با علوم، فنون و صنایع
- ۹- ساخت و ترکیب سازمان
- ۱۰- انگیزش و رفتار فرد
- ۱۱- شبکه‌های ایقاعی نقش و مقام
- ۱۲- پویایی گروهی
- ۱۳- رهبری و شبکه‌های نفوذ
- ۱۴- شبکه‌های تصمیم‌گیری مدیریت بر حسب کسب اطلاعات
- ۱۵- روشاهای تصمیم‌گیری از طریق کامپیوتر
- ۱۶- جنبه‌های رفتاری تصمیم‌گیری
- ۱۷- برنامه ریزی مدیریت
- ۱۸- کنترل و نظارت سازمانی
- ۱۹- اظهار نظر بر حسب اقتضاء و تحلیل تطبیقی

مبانی رفتار سازمانی

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : مبانی سازمان و مدیریت

هدف: در جامعه امروزی شرکت افراد در سازمانهای مختلف اجتناب ناپذیر است. از آنجایی که هدفها و منافع افراد با هدفها و منافع سازمان و مدیریت همسو نمی باشد و گاهی در تضاد باهم ممکن است باشد بنابراین موضوع رفتار سازمانی و هدف آن تجزیه و تحلیل عوامل گوناگون در رابطه با عمل رفتارها، پیش‌بینی رفتارهای آتی و هدایت و کنترل و تغییر رفتارها در سطح فردی، گروهی و سازمانی می باشد تا به این ترتیب به توان محیطی مساعد برای پیشرفت‌های شخصی و همچنین امکانات لازم برای نیل به هدفهای سازمانی را فراهم آورد.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

بخش اول - مقدمه‌ای بر علوم رفتاری

تعریف و مبانی علوم رفتاری، رابطه علوم رفتاری با سایر رشته‌های علوم انسانی و اجتماعی اهداف رفتار سازمانی سطوح تجزیه و تحلیل رفتار سازمانی
فرد و سازمان در کار، تعامل میان فرد و سازمان، تأثیر سازمان بر فرد

بخش دوم - شناخت رفتار انسان

تعریف رفتار، چگونگی شکل‌گیری رفتار، انگیزه و هدف، شدت انگیزه)
مبانی تحلیل رفتار

ادراک (فرآیند ادراک، خطاها ادراکی، کامیابی فرآخود، نظریه استاد)
شخصیت (تفاوت‌های فردی، نظریه‌های شخصیت، ابعاد شخصیت)
فراگرد یادگیری (نظریه‌های یادگیری و تقویت، مقتضیات تقویت)
اصلاح رفتار و هدف گذاری

بخش سوم - انگیزش و نیازها

نظریه‌های نیاز (محتوای انگیزش): سلسله مراتب نیازهای مزلو، گریوز، الدفر، مک کله‌لند

محیط انگیزشی: مطالعات هائزون، نظریه ۶ و ۷ مک گریبور، مطالعات آرجر لیس، نظریه بلوغ و عدم بلوغ آرجریس، نظریه انگیزش، بهداشت روانی هرزبرگ، تجزیه و تحلیل مراودهای نظریه‌های شناختی (فراگرد، انگیزش)، نظریه انتظار، نظریه برابری تلفیق و بکارگیری نظریه‌های انگیزشی

بخش چهارم - رفتار متقابل شخصی و رفتار گروهی
نگاه کلی بر گروه و پویایی گروه (تعریف گروه، اهمیت مطالعه گروه، انواع گروه، گروه رسمی و غیر رسمی چگونگی شکل‌گیری گروه (نظریه همنز) پویایی گروههای غیر رسمی.
رفتار تعاملی و تضاد (تضاد درون فردی، تضاد متقابل شخصی، رفتار متقابل گروهی و تضاد و تضاد سازمانی).
رهبری در سازمان: تعریف رهبری، رهیافت صفات مشخصه نسبت به رهبری، رهیافت‌های رفتاری نسبت به رهبری (بیوستار رهبری تائبوم و اسمیت، مطالعات میشیگان، مطالعات دانشگاه ایالیتی اوهایو، سبک مدیریت، سیستمهای مدیریتی لیکرت) رهیافت‌های اقتصادی، نظریه اقتصادی رهبری فیدلر، نظریه رهبری مسیر هدف، نظریه رهبری وضعی (چرخه حیات) هرسی و بلانچارد.

ارتباطات شخصی

اهداف ارتباطات سازمانی، روشهای ارتباط، فرآیند اساسی ارتباط، ارتباطات از روی تعایل.

بخش پنجم - تلفیق فرد، گروه و سازمان
نیروهای تغییر، مقاومت در برابر تغییر، فراگرد تشخیص سطوح تغییر در رفتار، فراگرد تغییر رفتار، رهیافت جدید نسبت به تغییر سازمانی.

مدیریت منابع سازمانی

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : مبانی سازمان و مدیریت

هدف: نقش اساسی مدیریت در کلیه سطوح مؤسسات استفاده مطلوب از منابع (انسانی و مادی) و هدایت و کنترل منابع سازمان در جهت حصول هدفهای معین است کسب فایده در منابع مادی با بکار بردن شیوه‌های فنی و تکنولوژی امکان دارد. حصول استفاده مطلوب از منابع انسانی و ایجاد روحیه همکاری و کوشش مشترک در سازمان به سهولت امکان پذیر نیست بلکه این مقصود مدیران باید به فلسفه و روش‌های نوین مدیریت منابع انسانی آشنائی شوند لذا هدف از آموزش در این درس عبارتند از :

- ۱- آشنا کردن دانشجویان با تکنیکهای و روش‌های اصول مدیریت منابع انسانی
- ۲- بررسی مسائل و مشکلات مدیریت منابع انسانی جاری کشور و چگونگی استفاده از روش‌های مدیریت منابع انسانی در حل این مشکلات
- ۳- آشنائی با مقررات و قوانین استخدامی کشور

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱- تعریف مدیریت منابع انسانی و هدفهای آن- نقش اساسی سازمان امور استخدامی و عزم مؤثر در تعیین محل و موقع سازمان امور استخدامی
- ۲- تجزیه شغل (نهیه شرح شغل - مشخصات شغل - عوامل شغل)، چگونگی استفاده از تجزیه و تحلیل در مدیریت منابع انسانی
- ۳- برنامه ریزی نیروی انسانی - منابع کارمندیابی (درون سازمانی و برون سازمانی) روش‌های پیش‌بینی نیروی انسانی مورد نیاز، بررسی مدل‌های برنامه ریزی نیروی انسانی.

مبانی و کاربرد کامپیوتر در مدیریت

تعداد واحد : ۳

نوع درس : نظری و عملی

پیش نیاز : زبان مقدماتی و ریاضی مقدماتی

هدف: آشنایی با طرز استفاده از ماشینهای محاسب الکترونیکی (کامپیوتر) فراگرفتن اصول برنامه نویسی به زبان بیسیک، چگونگی ارتباط ماشین در جهت حل مسائل مدیریت و بازرگانی و نحوه برخورد با مسائلی از قبیل پذیرش ماشین بعنوان یک وسیله در نیل به اهداف مدیریت و آشنایی با طرز فکر سیستمی.

سرفصل درس: (۶۴ ساعت) (۳۲ ساعت نظری + ۳۲ ساعت عملی)

- ۱- مقدمه درباره کامپیوتر و مدیریت
- ۲- علت ایجاد سیستمهای جدید
- ۳- تاریخچه پیدایش کامپیوتر الکترونیکی
- ۴- سیستم کامپیوتر الکترونیکی
- ۵- برنامه نویسی به زبان بیسیک
  - الف - کاراکترهای قابل قبول بیسیک
  - ب - عبارتهای محاسباتی و دستورات انتقال
  - ج - عبارتهای منطقی و دستورات انتقال
  - د - دستورات خواندن و نوشتن بدون قالب
  - ه - توابع کتابخانه و استفاده از آنها
- ۶- نیاز سازمان به کامپیوتر
- ۷- اصطلاحات کامپیوتر
- ۸- چگونگی بهره‌برداری از کامپیوتر
- ۹- استفاده از خدمات کامپیوتر در عملیات شرکتها
- ۱۰- آمادگی کارکنان برای پذیرش تغییرات

پژوهش عملیاتی (۱)

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : آمار و کاربرد آن در مدیریت

هدف: آشنایی دانشجویان با تکنیکهای ریاضی برای تولید و صنعت و کاربرد آنها در مدیریت و اقتصاد.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱- تعاریف و نقش «علم در مدیریت جدید در مقابل» مدیریت علمی کلاسیک
- ۲- تصمیم‌گیری و معادله تصمیم
- ۳- تعریف «تحقیق عملیات» و ارتباطات آن با تصمیم‌گیری استفاده از اصول ثوری سیستم
- ۴- انواع مدل‌های تصمیم‌گیری و تعاریف آنها
- ۵- تصمیم‌گیری در شرایط اطمینان (بررسی مدل هزینه منفعت مقدمه‌ای بر برنامه‌ریزی خطی، مدل تخصیص کار، کنترل موجودی انبار در حالت مشخص)
- ۶- تصمیم‌گیری تحت شرایط عدم اطمینان کامل با استفاده از ماتریzin تصمیم‌گیری (معیارهای بدینی، خوش‌بینی، ضریب خوش‌بینی و فرصت از دست رفته)
- ۷- تصمیم‌گیری تحت شرایط ریسک (از نوع مدل‌های مشابه و احتمالی)
  - الف - تصمیم‌گیری بدون استفاده از نمونه‌گیری.
  - ب - تصمیم‌گیری با استفاده از نمونه‌گیری.
  - ج - تصمیم‌گیری با استفاده از منحنیهای آماری.
- ۸- تصمیم‌گیری شاخه‌ای با استفاده از فرمول «بیز» به منظور به هنگام کردن اطلاعات
- ۹- تصمیم‌گیری در شرایط تعارض و استفاده از معیار «والد»

پژوهش عملیاتی (۲)

تعداد واحد : ۳ واحد
نوع درس : نظری
پیش نیاز : پژوهش عملیاتی (۱)

هدف: آشنایی دانشجویان با تکنیکهای ریاضی برای تولید و صنعت و کاربرد آنها در مدیریت و اقتصاد.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱- برنامه ریزی خطی و روش سیمپلکس با استفاده از جبر خطی، توسعه روش سیمپلکس و استفاده از برنامه مزدوج.
- ۲- مدل حمل و نقل با استفاده از جبر خطی و محدودیتهای ظرفیتی.
- ۳- برنامه ریزی شبکه‌ای محسوس برنامه ریزیهای گانت، لاب، سی‌بی‌ام و «پرت»
- ۴- کنترل موجودی انبار در حالت احتمالی
- ۵- مدل مشخص و احتمالی جایگزینی و تعمیر و نگهداری
- ۶- توسعه تصمیم‌گیری با استفاده از روش «بیز»
- ۷- برنامه ریزی با اعداد صحیح، کاربردان در صنعت و تولید
- ۸- مقدمه‌ای بر تئوری بازیها و کاربرد آن در صنعت و تولید

روانشناسی عمومی

تعداد واحد : ۳ واحد
نوع درس : نظری
پیش نیاز : ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با اساس زیستی اجتماعی رفتار آدمی و کمک به آنان در زمینه شناخت رفتار خوبیش و کسب مهارت‌های رفتاری لازم برای کار در سازمان به عنوان عضوی از نیروی انسانی آن سازمان و تجهیز دانشجویان با مفاهیم لازم و ضروری برای پرورش توانائی رهبری و مدیریت در خود.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱ - علم روانشناسی: روانشناسی و موجود زنده، تعریف روانشناسی ماهیت علم، حوزه عمل و میدان روانشناسی، زمینه‌های تازه تحقیق در روانشناسی، تأثیر زیست‌شناسی در روانشناسی، آغاز روانشناسی کودک، تحقیق در مورد فرد، سیستمهای روانشناسی، روانشناسی عمومی.
- ۲ - مطالعه علمی رفتار: سوالاتی که برای روانشناسان مطرح است منابع موجود برای کسب اطلاعات روانشناسی، تحقیق تجربی، آزمایش‌های روانشناسی و شرایط لازم برای انجام تحقیق در روانشناسی.
- ۳ - اورگانیزم آدمی: آغاز حیات، رشد عمومی، رشد مغز، مکانیزمهای اصلی عصبی، سیناپس، جریان عصبی، اصل همه یا هیچ، دوره مقاومت، ساختمان عصبی، کرنس مخ آدمی، مناطق مختلف مغز
- ۴ - تفاوت‌های فردی و اساس آن: چگونه افراد آدمی با یکدیگر تفاوت پیدا می‌کنند، مطالعه علمی تفاوت‌های فردی، تجزیه تفاوت‌های فردی، توزیع تفاوت‌های فردی، وراثت، ژنهای، تکثیر سلولها، رشد داخلی و سلولهای تناسلی، محیط، وراثت و محیط، ناهمجاريهای وارثی، ناهمجاريهای محیطی، آزمایش‌های تجربی، رشد داخلی و تمرین تأثیر فعالیت محدود، رشد داخلی و یادگیری.
- ۵ - ماهیت، اندازه‌گیری و تفاوت‌های موجود در هوش: معنی هوش، تاریخچه آزمونهای هوش آزمونهای هوش راچه سنی می‌توان بکار برد. آزمونهای استانفورد - بینه، آزمونهای وکسلر، آزمونهای گروهی، تحقیق در مورد عوامل هوشی، کودکان پرهوش، کودکان عقب افتاده عقلی، تفاوت‌های فردی در رشد عقلی، محدودیتهایی که در رشد عقلی وجود دارد، تأثیر محیط نامناسب، آیا نژادهای مختلف از لحاظ هوش متفاوت هستند، مقایسه سفیدپوستان و نژادهای دیگر، تأثیر نسبی وراثت و محیط.
- ۶ - ماهیت و ارزیابی شخصیت و منشاء اختلالات شخصیت: ارزیابی شخصیت، روش ارزیابی کلی، آزمونهای فرافکنی، رشد شخصیت، خود و فراخود، نقش اولین در فرآمنهای ناقص، تأثیر موقعیت‌ها، در شخصت، شخصیتهای پسیکوپروریک نوراستنی، بی‌تصمیمی و تردید، پریشانی، مزوزهای اضطرابی، روان

درمانی و انواع آن، شخصیتهای پسیکوتیک، درمان اختلالات روانی شدید، پیشگیری اختلالات شخصیت.

۷ - انگیزش، احتیاجات و انگیزه‌ها، نقش مکانیزم‌های عصبی، گرسنگی، تشنگی، سائقه‌های تحریک، احتیاج به محبت، احتیاج به محرك، انگیزه‌های شخصی-اجتماعی، سطوح آرزو، داعیه‌ها، علاقه و گرایشها، عمل مقابله انگیزش شخصی، اجتماعی و فیزیولوژیک، نیروی عادت.

۸ - احساس و هیجان: جنبه‌های موثر هیجان، هیجان و انگیزه، جنبه‌های فیزیولوژیک احساس و هیجان، هیجان بعنوان کنش کلی اورگانیزم، دستگاه کناری و کرتکس مخ، سیستم عصبی خودمنخار، رشد رفتار هیجانی در کودکان، بلوغ و یادگیری در رشد هیجانی، اثر موقعیتها در رشد هیجانی، ترس و اضطراب، خشم و پرخاشگری، لبخند زدن و خندیدن و شوخی، خوشحال و محبت، حسادت، هم حسی

۹ - تعارض و سازگاری: تعارض، ناکامی شدید، واکنش مبنی بر واقعیت نسبت به ناکامی نتایج تعارض حل نشده، واکنشهای جبرانی، خیال‌بافی، کوچک کردن و سرزنش کردن دیگران، افراط در جبران، فرافکنی، دلیل تراشی، برگشت، سرکوبی، واکنش نسبت به تعارض‌هایی که بطرور تجربی ایجاد شده است، تعارض قدرت اراده و شروع عمل.

۱۰ - فرآیند یادگیری: یادگیری و رفتار آدمی، شرطی کردن پاولف و پاسخ براقی، تحقیقات بکریف، یعنی جنبه‌های شرطی کردن، ارتباط زمانی و ترتیب آوردن محركها، شرطی کردن و سیله‌ای، شرطی کردن عامل، حذف رفتار نامطلوب، کسب مهارت، منحنی یادگیری، مهارت‌هایی که خاص آدمی است، حل مسئله یادگیری از طریق تقلید، سطوح مختلف پیچیدگی مهارت‌ها، انتقال، اساس انتقال.

۱۱ - اساس یادگیری: اهمیت حواس در یادگیری و معز، نقش انگیزش، یادگیری ارادی و اتفاقی، یادگیری و آگاهی، صرف نسبی روش‌های مختلف یادگیری، نظریه‌های یادگیری.

۱۲ - پیاد آوردن و فراموش کردن: اثر حافظه، دلایل غیر کلامی، نگهداری یادگیری مجدد به عنوان دلیل برای حافظه، واکنش تأخیر شده، پادآوری کلامی بازشناسی، نگهداری و یادگیری اصلی. فراموشی، چرا مطالب را فراموش می‌کنیم.

۱۳ - فکر کردن: دلایل موجود برای استدلال کردن، ماشینهایی که فکر می‌کنند، فرآیند استدلال کردن، زبان و فکر، آیا فکر کردن لزوماً حرکت است؟ مفاهیم، آزمایش در زمینه تشکیل مفهوم، فکر خلاق.

۱۴ - ارتباط و زبان: محدودیت ارتباط در نزد حیوانات، ریشه‌های زبان مکانیزم‌های سخن گفتن، یادگیری سخن گفتن، فرآیند ارتباط معنی کلمات، ارتباط غیر کلامی.

۱۵ - توجه کردن و درک کردن: بعضی جنبه‌های توجه کردن، جنبه‌های اساسی ادراک، آیینه‌گردی، تجسس، آمادگی انگیزشی، تجربه قبلی و معنی عمق.

۱۶ - رفتار اجتماعی: رفتار اجتماعی ابتدائی، رقبت و همکاری، منزلت و نقش اجتماعی، مطالعه اقلیمهای اجتماعی، گروههای کوچک، مطالعه اقلیمهای اجتماعی، اثرات شرکت گروهی، فشار گروهی روی قضاوت فردی، شایعه جنبه‌های وسیعتر رفتار جمعی.

۱۷ - کارآئی: استعدادها، کارآئی و طرح وسائل کار، خستگی در کار، روانشناسی و امور انسانی

روشهای تحقیق و مأخذ شناسی

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : آمار و کاربرد آن در مدیریت

هدف: آشناسازی دانشجویان با انواع روش‌های تحقیق بنحویکه در آینده روح تحقیق در او تقویت شود و همچنین آمیختن نظریه با عمل بطوریکه دانشجو بداند از نظریه‌های آموخته شده در چه مواردی عملاً استفاده میتوان کرد.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

۱- شناخت روش عملی تحقیق

۲- شناخت مسئله یا مشکل به منظور آغاز تحقیق

۳- فرضیه سازی در باب علل بوجود آمدن مشکل

۴- انتخاب فرضیه اهم

۵- جمع آوری اطلاعات برای فرضیه اهم

۶- طبقه بندی اطلاعات جمع آوری شده

۷- تجزیه و تحلیل اطلاعات طبقه بندی شده

۸- تفسیر اطلاعات تجزیه و تحلیل شده

۹- طرز تهیه و نوشتگزارش تحقیق یا کتاب

پول و ارز و بانکداری

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : اقتصاد کلان

هدف: آشنایی دانشجویان رشته‌های مدیریت با مسائل پولی و بانکی و ارزی در ارتباط با مسائل اقتصادی بطور کلی و با مسائل پولی و بانکی و ارزی کشور بالاخص میباشد در قسمتهای مختلف برنامه بیشتر به جنبه‌های اصولی مسائل پولی و بانکی و مخصوصاً سیاستهای پولی و مالی بانکهای مرکزی توجه میشود تا دانشجویان این رشته بتوانند با آشنایی با عوامل موثر پولی و اعباری چه در داخل و چه در ارتباط با امور اقتصادی بین المللی بهتر مسائل و مشکلات پولی و بانکی را درک نمایند.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱- شناخت پول و نقش بانکها در اقتصاد کنونی
- ۲- تحول پول و بانک در ایران و جهان
- ۳- بررسی عملیات بانکهای تجاری و غیر تجاری
- ۴- نقش بانک مرکزی و تأثیر عملیات آن بر روی سایر بانکها و اقتصاد کشور
- ۵- نظریه‌های پولی و ارزی
- ۶- مکانیسم پرداختهای بین المللی
- ۷- صندوق بین المللی پول در رابطه با مسائل پولی کشورها
- ۸- سیاست پولی و مالی در ارتباط با مشکلات تورم و بیکاری و چگونگی هماهنگی بین آنها

مدیریت مالی

تعداد واحد : ۳ واحد
نوع درس : نظری
پیش نیاز : حسابداری صنعتی (۱)

هدف: هدف این درس تعلیم روشهای تکنیکهای متداول به دانشجویان است تا بتوانند با بهره‌برداری از آن در تصمیم‌گیریهای مالی، در سطح مدیران مالی موسسات - انجام وظیفه نمایند. بطور علمی در اداره امور سازمانهای بازرگانی تنها انجام شرح - وظایف مربوط به مدیران مالی کافی نیست. تکنیکها و روشهای متداول مالی - یکی از مهمترین ابزارهایی است که مدیران مالی موسسات باید بتوانند در حفظ و حراست و بکار گرفتن منابع مالی موسسات خصوصی و یا ملی شده که جزء منابع ملی جامعه است حداکثر کارآئی را داشته باشند.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- آشنایی با مدیریت مالی - تجزیه و تحلیل گزارش‌های مالی با استفاده از نسبتهاي مالى - پيش‌بييني سود در رابطه با فعاليت توليد و فروش و استفاده از تکنيک نقطه سريسر - پيش‌بييني نيازهای مالی - بودجه‌بندی - نقش بهره در تصميمات مالی - تصميمات سرمایه گذاري و تحصیص منابع مالی در شرایط معلوم و نامعلوم (بطور خلاصه) خط مشی و مدیریت اقلام سرمایه در گردش - عامل بهره در تصمیم‌گیریهای مالی - ساختمان مالی - موارد استفاده از اهرم مالی - هزینه‌های سرمایه‌ای - سياست تقسيم سود سهام و تأمین مالی داخلی.

حقوق و مقررات مدنی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع درس : نظری و عملی

پیش نیاز : کلیات حقوق

هدف: آشنائی دانشجویان با عقود و تکالیف و الزامات اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت آن

سرفصل درس: (۴۸ ساعت نظری + ۱۶ ساعت عملی)

کلیات عقود و تعهدات و الزامات :

اقسام عقود و معاملات (عقد لازم - جائز - خیاری - منجز - معلق) شرایط اساسی برای صحت معامله (قصد و رضای طرفین - عیوب رضا - اشتباہ - اکراه - اهلیت طرفین - مورد معامله - جهت معامله) اثر معاملات نسبت به متعاقدين و اشخاص ثالث - خسارات حاصله از عدم اجرای تعهدات - شرایطی که ضمن عقد می شود - اقسام شرط و احکام شرط - سقوط تعهدات (وفای بعهد - اقامه - ابراء - تبدیل تعهد) تهاتر - و اقسام آن - مالکیت مافی الذمه - مرور زمان الزامات حاصله در نتیجه شبہ عقد. غصب - اتلاف - تسبیب

عقد معینه :

بیع: احکام بیع - طرفین معامله - مبیع - آثار مبیع (مالکیت مبیع و ثمن - ضمان درک - تادیه ثمن) خیارات و احکام - بیع شرط و احکام آن.

معاوضه - اجاره (اجاره اشیاء - عین مستاجر - وظایف مجر - وظایف مستاجر - انحلال عقد اجاره) شرکت - ودیعه - قرض وکالت - ضمان عقدی - حواله - صلح - رهن - شفعه.

حقوق تجارت

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری و عملی

پیش نیاز : کلیات حقوق

هدف: آشنایی با نظام روابط بازارگانی و مسئولیتهای ناشی از اعمال تجاری و خصائص و تکالیف و حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی. حقوق تجارت

سرفصل دروس: (۶۴ ساعت نظری + ۳۲ ساعت عملی)

کلیات: تاریخچه - قرارداد - شرکت - تابعیت شرکت - اقامه شرکت - اقسام شرکتها

۱ - شرکتهای تجاری :

الف - شرکتهایی که قائم به شخص اند (شرکتهای شخصی)

ب - شرکتهایی که قائم به سرمایه اند (شرکتهای سرمایه ای)

ج - شرکتهای مختلط

د - شرکتهای تعاوینی

قراردادهای تجاری

کلیات :

۱ - بيع تجاري

الف - قواعد کلی بيع تجاري

ب - عناصر تشکیل دهنده بيع تجاري

ج - تشکیل قرارداد

د - اجرای قرارداد

۲ - قواعد مخصوص به برخی از بيعها

الف - وديعه و وثيقه تجاري

ب - حق العمل کاري - دلالي - قرارداد حمل و نقل

اسناد تجاری

- ۱- چک
- ۲- سفته
- ۳- برات
- ۴- اوراق قرضه
- ۵- اوراق سهام

ورشکستگی و تصفیه

قسمت اول: ورشکستگی

- ۱- شرایط ورشکستگی
- ۲- حکم ورشکستگی

- الف- دادگاه ذیصلاح برای صدور حکم ورشکستگی
- ب- متناضیان صدور حکم ورشکستگی
- ج- وزیرگاه و محتریات حکم ورشکستگی
- د- اعتراض به حکم ورشکستگی
- ه- آثار حکم ورشکستگی

قسمت دوم - تصفیه ورشکستگی

- ۱- اقدامات تأمینی
- ۲- دعوت بستانکاران و بدھکاران
- ۳- اداره اموال و وصول مطالبات ورشکسته
- ۴- تشخیص دیون و مطالبات
- ۵- فروش اموال
- ۶- تقسیم محصول فروش

مبانی جامعه‌شناسی

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف: آشنا ساختن دانشجویان با کلیات و مبانی جامعه‌شناسی و ارتباط آن با سایر رشته‌های نزدیک بنحوی که در عین آشنائی دانشجو نقد و تعمیق در آن پردازد و مسائلی را که در محیط فرهنگی ایران و اسلام قابل استفاده است مورد بهره‌برداری قرار دهد.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

موضوع: تعریف

تعریف مختلف جامعه‌شناسی و نظریه‌های انتقادی به این تعاریف تفکر و تعمق در موردیکه تعریف درست از جامعه‌شناسی - روشهای معمول در تحقیقات جامعه‌شناسی.
- شیوه‌های معمول و تحقیقات اجتماعی در ایران و اسلام
- شیوه‌های جدید تحقیقات اجتماعی در جامعه‌شناسی (روش کمی و کیفی) - نقد این روشهای
- جایگاه جامعه‌شناسی در علوم انسانی - دانش اجتماعی دنیای امروز و شعب آن
- کاربرد و ضرورت جامعه‌شناسی در ایران
- تاریخچه و پیدایش علوم اجتماعی در کشورهای اسلامی و مغرب زمین

فرد و جامعه

تعریف جامعه: مکتب اصالت فرد - مکتب اصالت جمع - نظریات پدیدارشناسی - روانشناسی اجتماعی و جامعه‌شناسی - اشکالات واردہ بر این مقولات از دیدگاه اسلام - دیدگاه اسلام در مورد فرد و جامعه نابرابریهای اجتماعی - علل نابرابریها - گروهها و قشرهای مختلف اجتماعی - ارزش‌های اسلامی و نابرابریهای اجتماعی - قدر متزلت اجتماعی - سازمانهای اجتماعی - نهادهای اجتماعی - ناهنجاریهای اجتماعی - مختصسری در زمینه ساخت جامعه ایران (شهر و روستا و عشایر) انواع جوامع (سرمایه داری، سوسیالیسم و جامعه توسعه نیافته).

أصول بیمه

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف: آشنایی دانشجویان با صنعت بیمه بطور اجمالی به منظور بالا بردن دانش اقتصادی در جهت حفظ اموال و دارائیها و سرمایه گذاریها و بطور کلی چگونگی تأمین اقتصادی یک جامعه صنعتی و تجاری بوسیله بیمه.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

فهرست مطالب

۱ - مقدمه :

۱/۱ - مفهوم بیمه

۱/۲ - پیدایش و تحول بیمه

۱/۳ - نگرشی به ضرورتهای وجود بیمه

۲ - حقوق بیمه:

۲/۱ - تعریف عقد و قرارداد

۲/۲ - انواع عقود

۲/۳ - رابطه بیمه با عقود

۲/۴ - تعریف حقوق بیمه

۲/۵ - جایگاه بیمه در عقود و حقوق اسلام (مشروعيت بیمه)

۲/۶ - مفهوم نسخ، ابطال و کان لم یکن در بیمه

۳ - اصول اساسی بیمه:

۳/۱ - اصل حسن نیت

۳/۲ - اصل مشارکت

۳/۳ - اصل جبران غرامت

- ۳/۴- اصل نفع بیمه‌ای
- ۳/۵- اصل جانشینی
- ۳/۶- اصل اقرب یا نزدیکترین علت خسارت
- ۳/۷- اصل انکائی

۴- عوامل فنی بیمه:

- ۴/۱- مفهوم ریسک در بیمه
  - انواع ریسک
  - ریسک عینی (اویجکتیو)
  - ریسک ذهنی (سایجکتیو)
  - ریسک و یا منفعت
- ۴/۲- مفهوم خطر در بیمه
  - تعریف
  - خصوصیات و شرایط خطر
- ۴/۳- شرایط تشدید خطر در بیمه (مازاد)
  - کیفیتهای بحرانی
  - مازاد خصوصی و عمومی
- ۴/۴- تفاوت ریسک، خطر تشدید خطر در بیمه
- ۴/۵- مفهوم احتمال و تعاوون در بیمه
- ۴/۶- قاعده نسبی و کاربرد آن در بیمه
- ۴/۷- فرانشیز و انواع در بیمه
- ۴/۸- بیمه مشترک
- ۴/۹- بیمه انکائی و انواع آن
- ۴/۱۰- اندوخته و ذخایر بیمه
- ۴/۱۱- کلوز یا شرایط اضافی
- ۴/۱۲- کارشناسی (بازدید اولیه، حسن کار، خسارت)

۵- بررسی قرارداد بیمه

- ۵/۱- شرایط عمومی و خصوصی حاکم بر قرارداد بیمه
- ۵/۲- تفسیر بیمه نامه

-بیمه‌گر
-بیمه‌گذار
-مدت هفته
-مبلغ بیمه
-نرخ بیمه
-حق بیمه
-حق بیمه
-مورد بیمه
-موضوع بیمه

-حدود تهدادت بیمه‌گر و بیمه‌گذار

-الحاقی

-شرایط اضافی

۶/۱- تعریف

۶/۲- احتمالات و کاربرد آن در بیمه

۶/۳- پراکندگی نسبی و مطلق

۶/۴- قانون اعداد بزرگ و کاربرد آن در ارزیابی ریسک

۶/۵- جدول کاربرد «قانون اعداد بزرگ» در بیمه

۶/۶- احتمالات (تجربی، نظری، آماری)

۶/۷- استفاده از تطبیق آمار در بیمه

۶/۸- مشاهده و طبقه‌بندی آماری

۶/۹- کاربرد نمودارهای آماری در بیمه

۶/۱۰- پیش‌بینی و برآورد خسارت بر حسب اطلاعات آماری

۶/۱۱- نرخ گذاری (اساس و پایه نرخ گذاری)

۶/۱۲- پراکندگی و تجمع تعداد و مبالغ خسارات

۶/۱۳- تقسیم ریسک

۶/۱۴- کاربرد آمار و احتمالات و ریاضی در بیمه

۷- صدور و پذیرش بیمه:

۷/۱- تولید بیمه (خدمات)

- ۷/۲- ارزیابی فنی و ریسک
- ۷/۳- شناسانی و کارشناسی ریسک
- ۷/۴- جمع آوری آمار و اطلاعات
- ۷/۵- میزان قبول تعهدات
- ۷/۶- پذیرش یا عدم پذیرش ریسک
- ۷/۷- نرخ گذاری
- ۷/۸- صدور بیمه نامه

۸- مدیریت ریسک :

- ۸/۱- تعریف
- ۸/۲- برنامه ریزی پیشگیری خسارت
- ۸/۳- برنامه ریزی مالی ریسک
- ۸/۴- تلقیق برنامه ریزی پیشگیری خسارات و برنامه ریزی مالی ریسک

۹- جایگاه بیمه در اقتصاد

- ۹/۱- نقش اقتصادی بیمه
- ۹/۲- رابطه بیمه با اقتصاد خرد و کلان
- ۹/۳- سرمایه گذاری از منابع ذخایر و اندوخته های شرکتهای بیمه
- ۹/۴- کاربرد مدیریت ریسک در برنامه ریزی اقتصادی
- ۹/۵- کاربرد بیمه و مدیریت ریسک در سیستم اقتصاد اسلام

۱۰- انواع بیمه:

- بخش اول: بیمه های اجتماعی
- بخش دوم: بیمه های بازارگانی

بیمه های بازارگانی :

- ۱۰/۱- بیمه های اشخاص
- عمر انفرادی و جمعی
- حوادث، بیماری و از کار افتادگی
- ب- بیمه های اشیاء

فصل اول: بیمه‌های باربری:

- کالا
- کشتی
- هواپیما
- جنرال اوریج (خسارات عمومی)
- بیمه‌های نفتی

فصل دوم: بیمه‌های غیرباربری:

- آتش سوزی (تولیدی، صنعتی و خدماتی)
- مهندسی (نصب، تمام خطر،....)
- مسئولیت مدنی (اجباری - اختیاری)
- کشاورزی
- سایر موارد

۱۱- سازمان و تشکیلات بیمه

- ۱۱/۱- بیمه بین الملل
- ۱۱/۲- شرکتهای بیمه (مستقیم، اتکائی)
- ۱۱/۳- صندوق بیمه
- ۱۱/۴- تشکیلات بیمه در ایران

بیمه اموال (۱)

تعداد واحد : ۳ واحد
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : اصول بیمه

هدف: هدف از این درس آشنایی با کلیات بیمه‌های اموال و برویزه بیمه‌های آتش سوزی است.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

بخش اول: مفاهیم مربوط به بیمه‌های اموال

- تقسیم‌بندی انواع خسارتها
- کاربرد اصول بیمه در بیمه‌های اموال
- روش‌های تعیین مبلغ بیمه

بخش دوم: بیمه آتش سوزی

۱- قرارداد بیمه آتش سوزی (اجزای بیمه نامه)

- شرایط قرارداد
- اموال بیمه شده
- خسارات تحت پوشش بیمه
- حوادث بیمه شده
- روش‌های تعیین مبلغ بیمه
- نوع بیمه‌ای بیمه گذاران
- شرایط فسخ و ابطال

۲- ضمایم بیمه نامه آتش سوزی

- شرط حقوق راهن
- هزینه‌های جایگزینی
- خطرات تبعی و نحوه پوشش آن

۳- جلوگیری از بروز خسارت در بیمه آتش سوزی

- شناخت علل آتش سوزی و روش‌های مقابله با آن

-تسهیلات ایمنی

-سازمانهای فعال در زمینه جلوگیری، کاهش و کنترل آتش سوزی

۴- صدور بیمه نامه آتش سوزی

-انتخاب ریسک

-بازدید اولیه

-اثرات نرخ گذاری

-گزارشات روزانه

-مخاطرات فیزیکی و اخلاقی

-صدر بیمه‌نامه برای ریسکهای بزرگ

۵- روش ارزیابی خسارت و تصفیه آن

بخش سوم: بیمه‌های مسئولیت

۱- بیمه مسئولیت مدنی (اجباری)

-موارد بیمه و موضوعات بیمه تحت پوشش

-بیمه‌نامه‌های موجود

-روش نرخ گذاری

-دامنه مشمول بیمه نامه

۲- بیمه مسئولیت قراردادی و حرفه‌ای

بخش چهارم: بیمه‌های مهندسی

بخش پنجم: بیمه اتومبیل

بخش ششم: بیمه‌های متفرقه

بیمه‌های اموال (۲)

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : بیمه اموال (۱)

هدف: آشنایی با کلیات حمل و نقل و چگونگی پوشش دادن کالاهای تجاری در حال حمل.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

بخش اول: مفاهیم کلی مربوط به بیمه‌های دریابی

- کاربرد اصول بیمه در بیمه‌های دریابی، نقش بیمه باربری در تجارت بین الملل، شرایط اینکو ترمز و بیمه‌های باربری، آشنایی بازارهای جهانی بیمه دریابی و مقررات بین المللی و سیستم بیمه‌های دریابی

بخش دوم: بیمه‌های حمل و نقل (دریابی) MARINE CARGO

۱- پوشش‌های بیمه‌ای برای کالا در حال حمل

- نفع بیمه‌ای در محصولات، انواع پوششها، شرایط سه گانه بیمه کالا، پوشش جنگ و ریسک‌های سیاسی شروع و خاتمه بیمه نامه، بیمه نامه حمل کالا، محدودیتهای بیمه نامه

۲- هزینه بیمه حمل و نقل (دریابی)

- نرخ گذاری، دامنه پوشش بیمه‌ای، ارزش بیمه شده محموله، ماهیت کالا، سفر دریابی و وسیله حمل، سابقه خسارتنی ارسال کننده، ارزیابی شخصی، ریسک و نرخ گذاری تعریف‌های، تأثیر ریکاروری (بازیافت) در نرخ گذاری

۳- تصفیه خسارت در بیمه‌های حمل و نقل (دریابی)

- انواع خسارت در بیمه‌های باربری (خسارات کلی، خسارات خاص، خسارات عمومی، هزینه‌های دفع ضرر و جلوگیری از توسعه خسارت، هزینه نجات، ریکاروری (بازیافت) از اشخاص ثالث

۴- مسئولیت حمل کنندگان در رابطه با حمل محموله

- مسئولیت حرفة‌ای، مسئولیت متصدیان حمل تحت قوانین هیئت، پروتکل بروکسل، پوشش بیمه‌ای برای مسئولیت حمل کنندگان، کلوب P&I شرایط پوشش‌های P&I، صدور بیمه‌نامه و نرخ گذاری، مکانیسم اصل جانشینی.

۵- بازار بیمه‌های حمل و نقل در کشورهای در حال توسعه

- مفاهیم عام، روندهای تجاری تأثیرگذار بر بیمه‌های حمل و نقل، بیمه کالای وارداتی توسط خریدار
- ۶- ارتقاء بازارهای بیمه حمل و نقل توسط قوانین
- اقدامات قانونی در ارتباط با بیمه کالای وارداتی و صادراتی
- ۷- عرضه محلی پوشش بیمه حمل و نقل دریابی
- مشکلات، صدور بیمه نامه حمل و نقل (نوع پوششهای ارائه شده در کشورهای جهان سوم) نرخ گذاری هزینه‌ها، مربوط به بیمه‌های حمل و نقل در کشورهای جهان سوم، کنترل نرخها، نتایج بیمه نویسی (صدر بیمه نامه)، ارائه خدمات

بخش سوم: حمل و نقل زمینی (Inland Marine)

- پوششهای حمل و نقل زمینی، انواع بیمه‌نامه‌ها، انواع وسیله حمل و ...

بخش چهارم - بیمه بدنه کشتی (Hull)

- انواع بیمه‌ها، پوششهای بیمه‌ای، تحلیل بیمه نامه بدنه کشتی، نقش کلوپها A&P نرخ گذاری، تازه کشتی، صدور بیمه‌نامه.....

بخش پنجم: بیمه Aviation

- ماهبیت خطرات هوایی، نوع هوایپما و تجهیزات، ملاحظات جغرافیائی روشهای صدور بیمه نامه، انواع بیمه بدنه هوایپما، پوشش بیمه نامه، نرخ گذاری، محدودینهای بیمه نامه، استثنایات، خطرات جنگ و ریسکهای سیاسی و ...

بیمه‌های اشخاص (۱)

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : اصول بیمه

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با کلیات بیمه‌های اشخاص و آماده نمودن آنان برای انتخاب یکی از زمینه‌های اختصاصی-اختیاری

سروفصل درس: (۴۸ ساعت)

بخش اول:

- علل پیدایش و گسترش و تکامل بیمه‌های اشخاص

- مبانی حقوقی بیمه‌های اشخاص

- آثار اجتماعی و اقتصادی بیمه‌های اشخاص

- اصول قراردادهای بیمه‌های اشخاص، جدول مشخصات، توافق بیمه‌ای، شروط، استثنایات

- انواع اصلی بیمه‌های اشخاص، بیمه عمر، بیمه حادثه و درمانی، بیمه بازنیستگی

بخش دوم:

بیمه عمر

خطر موضوع بیمه

اصول بیمه گری بیمه‌های عمر

جداول مرگ و میر

بیمه عمر در صورت حیات

بیمه عمر در صورت فوت

بیمه‌های مختلط

سایر انواع بیمه‌های عمر

متتنوع ضمائم قراردادهای بیمه عمر

بخش سوم:

بیمه حادثه و درمانی

خطر موضوع بیمه

صور مختلف بیمه‌های درمانی

اصول بیمه‌گری بیمه حادثه و درمانی

بیمه‌های حادثه و درمانی بصورت مکمل بیمه عمر

بخش چهارم:

بیمه‌های گروهی

عمل پیداشر و گسترش و تکامل بیمه‌های گروهی

بیمه‌های گروهی عمر بشرط فوت

بیمه‌های گروهی مانده پدھکار

بیمه‌های گروهی درمانی

عوامل موثر در بیمه‌گری بیمه‌های گروهی

ویژگیهای قراردادهای گروهی

بخش پنجم:

بیمه‌های بازنشستگی

خطر موضوع بیمه

أنواع مختلف بیمه‌های بازنشستگی

اصول بیمه‌گری در بیمه‌های بازنشستگی

بخش ششم:

بیمه‌های اجتماعی

اصول و مبانی بیمه‌های اجتماعی

اهمیت بیمه‌های اجتماعی

تفاوت بیمه‌های اجتماعی و بیمه‌های بازرگانی

سازمان و مدیریت شرکتهای بیمه

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : مبانی سازمان و مدیریت و اصول بیمه

هدف: آشنایی با ارکان و تشکیلات شرکتهای بیمه و عملکرد داخلی و خارجی آنها و روش مدیریت خاص این قبیل موسسات.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

بخش اول: دیدگاههای کلی امور موسسات بیمه

- اصول بیمه گیری شامل تعیین نرخ و شرایط بیمه و تحلیل خطرات بیمه پذیری

- بررسی خسارات و خدمات مربوط به آن

- اصول بازاریابی و توسعه عملیات، تعیین ساختار پرتفوی، توسعه شبکه‌های فروش

- اصول مالی و سرمایه‌گذاری شامل تعیین انواع ذخایر فنی

بخش دوم: تشکیلات درون سازمانی موسسات بیمه

- نحوه قانونی تأسیس موسسات بیمه

- شیوه‌های توزیع وظایف و اختیارات براساس اهداف بیمه گری

- تعیین حدود و اختیارات و مسئولیتها

- روش‌های تمرکز و یا عدم تمرکز امور بیمه گری

- ساختار محورهای افقی و عمودی مدیریت در موسسات بیمه

بخش سوم: سیاست‌گذاری و تعیین الوبتها و اهداف بیمه گری

- عوامل تعیین کننده الوبتها

- برنامه ریزی کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت

- پیش‌بینی و آینده‌نگری روند توسعه پرتفوی

- اصلاح مدام تشکیلات درون سازمانی با توسعه عملیات

- برقراری هماهنگی در ارتباطات جهت نیل به اهداف بیمه گری

- شناخت عوامل موثر برآن سازمانی در تعیین الوبتها

بخش چهارم: ارتباطات درون سازمانی در موسسات بیمه

- روابط امور بیمه گری و بازاریابی

- روابط امور بیمه گری و عملیات مالی

حسابداری شرکتهای بیمه

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : اصول حسابداری (۲) و اصول بیمه

هدف: آشنانمودن دانشجویان با کاربرد قواعد عام حسابداری در زمینه خاص بیمه و روش‌های نگهداری ذخایر فنی این موسسات.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

بخش اول: مختصری از تاریخچه بیمه و حسابداری بیمه

بخش دوم: مروری بر حسابداری در شرکتهای سهامی

بخش سوم: وجه تمایز بین حسابداری در موسسات بیمه با حسابداری در سایر موسسات

بخش چهارم: حسابداری عملیات بیمه‌ای مستقیم

سود و زیان: ۱ - درآمدها و هزینه‌های عملیاتی بیمه‌ای

- درآمدها: حق بیمه (حق بیمه صادره، حق بیمه عاید شده، ذخیره حق بیمه صادره و حق بیمه عاید شده،

ذخیره حق بیمه و روش‌های محاسبه آن)

ذخایر فنی سال قبل (تعريف ذخایر فنی و مقررات مربوط به ذخایر فنی موسسات بیمه در ایران

- هزینه‌ها: خسارت (خسارت پرداختی، خسارات معوق شامل اعلام شده و اعلام نشده، ذخیره خسارات

معوق)

هزینه کارشناسی

کارمزد

ذخایر فنی در پایان سال

۲ - درآمد حاصل از سرمایه‌گذاریها

- سرمایه‌گذاریها در موسسات بیمه و اهمیت آن، نحوه بکارگیری ذخایر فنی و اندوخته‌ها در سرمایه‌گذاریها

۳ - سایر درآمدها و هزینه‌ها

ترازنامه: حسابهای ترازنامه‌ای مخصوص موسسات بیمه شامل ذخایر فنی، حساب نمایندگان، حساب

موسسات بیمه، اندوخته‌های قانونی

سایر حسابها

مقررات مالیاتی مربوط به موسسات بیمه

بخش پنجم: حسابداری عملیات بیمه‌های اتکائی

- ۱- تعریف بیمه‌های اتکائی، روش‌های مختلف انجام عملیات اتکائی (اختیاری، قراردادی، اختیاری اجباری)، انواع قراردادهای اتکائی سرمایه‌ای شامل مشارکت و مازاد سرمایه، غیر سرمایه‌ای شامل مازاد خسارت، مازاد خسارت در مدت معین مازاد خسارت با مبلغ معین)
- ۲- نحوه تنظیم صورتحسابهای اتکائی
  - حق بیمه واگذاری (حق بیمه قبولی)
  - کارمزد
  - خسارت پرداختی
  - سپرده حق بیمه نگهداری شده
  - سپرده حق بیمه آزاد شده
  - بهره سپرده حق بیمه
  - مالیات و سایر هزینه‌ها
- ۳- خسارات نقدی، تعریف، نحوه احتساب
- ۴- صورتحساب کارمزد منافع
  - سالانه
  - چند ساله (Deficit Clause)
  - میانگین سه ساله
  - کارمزد منافع متغیر
- ۵- سیستم Clean cut پرتژوی حق بیمه (نگهداری شده و آزاد شده)

بخش ششم: نحوه تنظیم و نمونه ترازنامه و سود و زیان یک شرکت بیمه

بخش هفتم: صورت تغیرات در وضعیت مالی

مدیریت ریسک و بیمه

- تعداد واحد : ۳ واحد
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : اصول بیمه

هدف: آشنائی دانشجویان با روش‌های برنامه ریزی در مقابل خطرات و خسارتهای احتمالی و چگونگی پیشگیری حوادث احتمالی.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

بخش اول: آشنائی با ریسک و مدیریت ریسک

- ۱- ریسک، تعاریف، ماهیت و اثرات آن
- ۲- مفهوم مدیریت ریسک و نقش آن در موسسه
- مفاهیم مدیریت در ارتباط با مدیریت ریسک

بخش دوم: شناسایی و تجزیه و تحلیل ریسکها

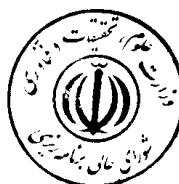
- ۱- اصول کلی شناسائی
- منابع داخلی سازمان
- منابع خارجی سازمان
- شناسائی اموال - مستوی‌های درآمدها و پرسنل در معرض خطر
- ۲- اصول ارزیابی ریسک
- ۳- کاربرد آمار در مدیریت ریسک

بخش سوم: روش‌های مقابله با ریسک

- ۱- کنترل ریسک
- اجتناب ریسک
- کاهش خسارت
- جلوگیری از وقوع خسارت
- ۲- تأمین مالی ریسک
- پذیرش خسارت (روشها)
- خود بیمه‌گری (Self - ZNS) captive
- ۳- انتقال ریسک

بخش چهارم: روش‌های تصمیم‌گیری در مدیریت ریسک

- روش‌های کمی و کیفی
- بودجه‌بندی سرمایه‌ای

بیمه‌های اتکائی

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : بیمه‌های اموال (۲)

هدف: فراگرفتن دانش مربوط به توزیع مجدد خسارت و خطر در سطح داخلی و بین المللی از طریق آشنایی با انواع قراردادهای اتکائی.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

بخش اول: کلیات

- تعریف و تاریخچه بیمه
- تعریف بیمه اتکائی
- تاریخچه بیمه اتکائی
- توسعه بیمه و بیمه اتکائی در کشورهای جهان
- اهمیت و ضرورت بیمه‌های اتکائی

بخش دوم: ماهیت حقوقی بیمه‌های اتکائی

- ۱- تعریف حقوقی بیمه‌های اتکائی
- ۲- تئوریهای مختلف مربوط به ماهیت حقوقی بیمه‌های اتکائی
  - تئوری وکالت
  - تئوری شرکت
  - تئوری بیمه
  - تئوری قرارداد مستقل
- ۳- انواع بیمه‌های اتکائی از لحاظ حقوقی
  - بیمه‌های اتکائی قراردادی
  - بیمه‌های اتکائی اختیاری
  - بیمه‌های اتکائی اجباری یا قانونی

بخش سوم: ماهیت فنی بیمه‌های اتکائی

- ۱- بیمه‌های اتکائی سرمایه‌ای

- مشارکت
- مازاد سرمایه
- ۲- بیمه‌های اتکائی غیر سرمایه‌ای
- مازاد خسارت
- مازاد زیان در مدت معین
- مجموع مازاد زیان در مدت معین
- ۳- بیمه‌های اتکائی مختلط
- ۴- بیمه‌های اتکائی متنقابل

بخش چهارم: تفسیر قراردادهای بیمه اتکائی

- قراردادهای سرمایه‌ای
- قراردادهای غیر سرمایه‌ای
- قراردادهای اخباری
- چگونگی انجام و انعقاد قراردادهای اتکائی

بخش پنجم: حسابداری اتکائی

- اهمیت حسابداری اتکائی
- انواع صور تحساب‌های اتکائی
- نحوه پرداخت و دریافت حسابهای اتکائی

بخش ششم: موارد حقوقی بیمه‌های اتکائی

- ۱- تعریف اساسی بیمه‌های اتکائی
- ۲- اصول اساسی بیمه‌های اتکائی
- ۳- طریقه‌های مختلف فسخ قرارداد اتکائی
  - فسخ با اختصار قبلی
  - فسخ بدون اختصار قبلی
- ۴- آثار مترتب بر فسخ قرارداد اتکائی
- ۵- نحوه بازخرید خسارات عموق و اتمام قرارداد
- ۶- داوری
- دعاوی مشمول داوری
- آئین داوری و نحوه انتخاب داوران
- چگونگی اجرای حکم داوری

بخش هفتم: مدیریت اتکائی

- سازمان و تشکیلات شرکتهای بیمه اتکائی
- مدیریت واگذاری اتکائی
- مدیریت قبولی اتکائی
- مدیریت صندوقهای اتکائی
- مدیریت واگذاری مجدد بیمه‌های اتکائی
- مدیریت متمرکز عملیات اتکائی
- مدیریت غیر متمرکز عملیات اتکائی

بخش هشتم: بازارهای بیمه اتکائی

بخش نهم: نمونه چند قرارداد بیمه اتکائی

- قراردادهای سرمایه‌ای
- قراردادهای غیر سرمایه‌ای

حقوق بیمه

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : اصول بیمه و حقوق و مقررات مدنی

هدف: آشنایی با مبانی حقوقی و تعهدات طرفین عقد در قراردادهای بیمه و جایگاه حقوقی
بیمه مابین سایر عقود

سرفصل درس (۳۲ ساعت)

بخش اول: تاریخچه حقوق بیمه

- تحول و تکامل حقوق بیمه
- تحول بیمه از لحاظ مقررات قانونی
- تحول بیمه در کشورهای عمدۀ جهان
- تحول بیمه در ایران
- علل پیدایش ریشه مستقل حقوق بیمه

بخش دوم: اصول حقوقی بیمه

- تعریف بیمه
- تعریف بیمه از دیدگاه قانونی
- تعریف بیمه از دیدگاه فنی
- تعریف بیمه از دیدگاه حقوقی
- مبانی فقهی بیمه در ایران و سایر کشورهای اسلامی
- رابطه و تمایز حقوق بیمه با سایر رشته‌های حقوقی
- رابطه و تمایز حقوق بیمه با حقوق مدنی
- رابطه و تمایز حقوق بیمه با حقوق کار
- رابطه و تمایز حقوق بیمه با حقوق تجارت
- خصوصیات عقد بیمه

بخش سوم: شرایط اساسی عقد بیمه

- اهلیت طرفین

- قصد و رضای طرفین
- معین بودن موضوع عقد بیمه
- مشروعیت جهت عقد بیمه

بخش چهارم: اصل حسن نیت

- تعهدات بیمه گذار
- تعهدات قبل از انعقاد قرارداد
- تعهدات در مدت قرارداد
- تعهدات در زمان وقوع حادثه
- تعهدات بیمه گر

بخش پنجم: اصل جبران خسارت

- آثار مترتب بر اصل جبران خسارت
- آثار ناشی از اصل جبران خسارت
- اصل جانشینی
- اصل علیت
- اصل مشارکت
- بیمه‌های مضاعف

فصل ششم: اصل نفع بیمه پذیری

- آثار مترتب بر اصل نفع بیمه پذیر
- انتقال مالکیتها

بخش هفتم: بررسی قوانین حقوقی بیمه در ایران

- قانون بیمه
- قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری
- قانون بیمه کشاورزی
- سایر مصوبات قانون

بخش هشتم: بررسی تطبیقی حقوقی بیمه

بخش نهم: آثار حقوقی مترتب بر بیمه‌های اشخاص

بازاریابی و مدیریت بازار

تعداد واحد : ۴ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : اقتصاد خرد

هدف: آشنایی با مفاهیم کلی مدیریت بازار و کاربرد آن در رابطه با نیازهای جامعه در جهت خودکفایی و رفع نیازهای مادی و معنوی و با توجه به شرایط موجود از نظر فرهنگی، اجتماعی، مذهبی و اقتصادی.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

۱- مفاهیم علمی مدیریت بازار (دید داخلی سازمان)

۲- انواع مختلف بازار و محیط بازاریابی (دید خارجی سازمان)

۳- تقسیمات بازار و گروههای مختلف خریداران

۴- رفتار خریدار

۵- اندازه‌گیری کمی بازار و پیش‌بینی فروش

۶- اهداف بازرگانی و سازمان بازاریابی

۷- برنامه ریزی بازاریابی

۸- نحوه تصمیم‌گیری در زمینه بازاریابی

۹- تحقیقات بازاریابی

۱۰- سیستم بازاریابی و انواع مدل‌های بازاریابی

۱۱- چگونگی ایجاد خلاقیت در مدیریت بازاریابی

زبان تخصصی بیمه (۱)

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : زبان خارجی عمومی و اصول بیمه

هدف: آموزش لغات، اصطلاحات و متون از منابع متدالو رشته های مختلف مدیریت (مدیریت دولتی، مدیریت بازرگانی و حسابداری و حسابرسی) به منظور توسعه معلومات دانشجویان جهت استفاده از منابع علمی و فنی رشته تحصیلی مربوط به زبان انگلیسی به ترتیبی که دانشجویان بتوانند با سرعتی متناسب، متون مربوط به رشته تحصیلی خود را بخوانند و در حد مطلوب مفاهیم آن را درک کنند.

سرفصل درس: ۴۸ ساعت

متون اصطلاحات و لغات منتخب از منابعی مانند:

1. Principles of Business Administration,
2. Principles of Accounting.
3. Principles of public Administration.

زبان تخصصی بیمه (۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع درس : نظری

پیش نیاز : زبان تخصصی بیمه (۱)

هدف: آموزش لغات، اصطلاحات و متون تخصصی از منابع مربوط به رشته مدیریت بیمه و حقوق اقتصاد و بازرگانی، جهت بسط توانائی دانشجو برای استفاده از منابع مربوط به رشته تحصیلی.

سرفصل دروس: (۳۲ ساعت)

متون و اصطلاحات و لغاتی منتخب از بیمه‌های باربری، حقوقی دریائی، حمل و نقل، بیمه‌های اتومبیل و شخص ثالث، کلوزهای بیمه لویدز، حقوق بین الملل.

فصل اول: متون بیمه‌های باربری

حمل و نقل وسایط نقلیه زمینی، حمل و نقل کشتی، حمل و نقل هوایی، خسارتهای باربری، شرایط عمومی بیمه نامه‌ها، شرایط بین المللی، کشتیهای طبقه بندی شده کشتیهای غیر طبقه بندی شده، قوانین بین المللی حمل و نقل - حقوق دریائی، حقوق بین الملل، کارشناسی بین الملل.

فصل دوم: متون بیمه‌های آتش سوزی

بیمه‌های حریق - بیمه‌های دزدی، بیمه‌های آبدیدگی ناشی از آب و باران - شرایط عمومی بیمه نامه‌ها - خسارتهای بین المللی آتش سوزی - کارشناسی بیمه‌های حریق.

فصل سوم: متون بیمه‌های اتومبیل و شخص ثالث

بیمه بدنی اتومبیل - بیمه شخص ثالث - شرایط عمومی بیمه‌های شخص ثالث - شرایط عمومی بیمه بدنی اتومبیل - بیمه‌نامه‌های دزدی اتومبیل - شرایط بین الملل بیمه‌نامه‌های وسایط نقلیه موتوری - کارت سیز - کارشناسی خسارت بین الملل - تعهدات بیمه نامه‌ای وسایط نقلیه عمومی و چگونگی ارتباط آن با شرکت بیمه بین اروپا آسیا - آمریکا.

فصل چهارم: متون بیمه‌های عمر و حوادث و درمانی

بیمه‌های عمر - بیمه‌های سرنیش - بیمه محصلین - شرایط عمومی بیمه‌های عمر شرایط عمومی بیمه‌های سرنیش - شرایط عمومی بیمه محصلین - محاسبات فنی بیمه‌های عمر - خسارت و ارزشیابی - کارشناسی بیمه‌های عمر - روابط بین الملل در خصوص بیمه‌های عمر و حوادث.

فصل پنجم - م-ton بیمه‌های مهندسی و تمام خطر

انواع بیمه‌های مهندسی - شرایط عمومی بیمه‌های مهندسی - کارشناسی و برآورد خسارت بازدید اولیه و تعیین نرخ بیمه نامه - محاسبات فنی بیمه‌های مهندسی - شرایط بین الملل بیمه‌های مهندسی.

فصل ششم - متن بیمه‌های اتکائی

قوانين بین الملل در خصوص بیمه‌های اتکائی - چگونگی و کیفیت در داخل - شرایط عمومی بیمه نامه‌های اتکائی - قراردادهای بین الملل و شرکتهای بیمه در ایران.

فصل هفتم

حقوق بین الملل - حقوق دریانی - خسارت‌های دریانی - قراردادهای بین الملل در خصوص بیمه

فصل هشتم

بیمه‌های مسئولیت روابط شرکتهای بیمه در ایران و شرکتهای بیمه در خارج - چگونگی نرخ گذاری بیمه‌های مسئولیت

بیمه‌های اشخاص (۲)

تعداد واحد : ۳ واحد
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : بیمه‌های اشخاص (۱)

هدف: آشنائی بیشتر دانشجویان رشته بیمه با زمینه بیمه‌های اشخاص، باز و کار و خصوصیات تکنیکی بیمه‌های عمر و حوادث به منظور افزایش دانش کار کردن آنها.

سرفصل درس: (۴۸ ساعت)

- ۱- تجزیه و تحلیل قراردادهای بیمه عمر
  - ۱/۱- مفاهیم اساسی حقوقی
  - ۱/۲- شرایط عمومی بیمه نامه‌ها
  - ۱/۳- حقوق بستانکاران و واگذاری بیمه نامه
  - ۱/۴- روشهای پرداخت غرامت
- ۲- محاسبات فنی بیمه عمر
  - ۲/۱- سنجش ریسک در بیمه عمر
  - ۲/۲- اصول اساسی نرخ گذاری
  - ۲/۳- روش محاسبه حق بیمه
  - ۲/۴- ذخائر در بیمه‌های عمر
  - ۲/۵- محاسبه ارزش بازخرید بیمه نامه
  - ۲/۶- محاسبه مازاد و توزیع آن
- ۳- محاسبات فنی بیمه حوادث
  - ۳/۱- اصول نرخ گذاری در بیمه حوادث
  - ۳/۲- ذخائر و توزیع مازاد در بیمه حوادث
- ۴- انتخاب و طبقه‌بندی ریسک‌ها در بیمه‌های اشخاص
  - ۴/۱- انتخاب و طبقه‌بندی ریسک در بیمه‌های عمر
  - ۴/۲- انتخاب و طبقه‌بندی ریسک در بیمه‌های حوادث
- ۵- سازمان و مدیریت شرکت‌های بیمه عمر
  - ۵/۱- سرمایه گذاری شرکت‌های بیمه عمر
  - ۵/۲- تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی

اسناد معاملات تجاری

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : حقوق تجارت

هدف: آشنا نمودن دانشجویان با اسناد تجاری که بویژه در تجارت بین الملل مورد استفاده بوده و در ارزیابی خسارت و امور مربوط به ریکاوری بیمه‌ای اموال مورد استفاده قرار می‌گیرد.

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

۱- آشنائی با اسناد تجاری

۲- اصطلاحات بازرگانی بین المللی اینکو ترمز

۳- قرارداد اعتبارات اسنادی

۴- انواع اسناد حمل در معاملات بازرگانی بین المللی پروفورما، سیاهه‌ها، گواهی مبداء، بارنامه و گواهی بازرگانی و ...

۵- بارنامه و انواع آن

۶- آشنائی با مقررات

۷- مقررات متعدد الشکل سند حمل مرکب

۸- کنوانسیونهای بین المللی حمل و نقل

۹- مسئولیتها در حمل کالا

بیمه‌های مسئولیت

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : اصول بیمه

هدف: شناخت کلی باحدود و غور مسئولیتهای حقوقی و آشناشی دانشجویان با انواع بیمه‌های مسئولیت مدنی در جهت رشد اندیشه‌های حمایت و ایجاد انگیزه تامین در سطح حرف مختلف در جامعه

سرفصل دروس: (۳۲ ساعت)

فصل اول: تعریف مسئولیت و توجیه موارد آن (مفهوم و مبنای مسئولیت)

- انواع مسئولیت: مسئولیت حقوقی (مدنی) و مسئولیتهای جزائی (کیفری)

- قانون مسئولیت مدنی مصوب ۱۳۳۹

- شناخت مسئولیت و تحلیل کیفیتهای حقوقی آن

- بررسی نظریه‌های مسئولیت (تحول قوانین مربوط به مسئولیت مدنی)

فصل دوم: مسئولیت بر مبنای خطر و تقصیر

- ارتباط بیمه با مسئولیت

- بررسی قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶، قانون مسئولیت مدنی مصوب ۱۳۳۹

- مصوب بیمه مسئولیت مدنی

- تعریف بیمه مسئولیت مدنی (جانی - مالی)

فصل سوم: بیمه اجباری شخص ثالث اتومبیل (تاریخچه - رشد و تحول)

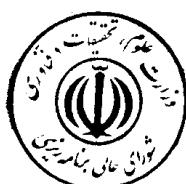
- لزوم اجباری بودن بیمه مسئولیت مدنی شخص ثالث

- بیمه شخص ثالث در سطح بین المللی (اتومبیل، کارت سبز)

- لزوم تجدید نظر در قانون بیمه مسئولیت مدنی اتومبیل

فصل چهارم: بیمه مسئولیت مدنی کارفرمایان کارمندان دولت و شهرداریها

- موضوع - تعریف - نحوه اجراء

فصل پنجم: بیمه اجباری مسئولیت مدنی نگهبانان مسلح، بانکها و گارد صنعت نفت
- بیمه مسئولیت مدنی آرشیتکت‌ها و مقاطعه کاران در ضمن اجرای پروژه‌های صنعتی

فصل ششم: بیمه مسئولیت مدنی متصدیان حمل و نقل زمینی - هوائی - دریائی

- بیمه مسئولیت مدنی متصدیان حمل و نقل خشکی براساس مقررات کونوانسیون ژنو (سی - آم - آر)

- بیمه مسئولیت‌های کشتیها، کرجیها در قبال اسکله و تأسیسات بندری

- بیمه مسئولیت‌های ناشی از حمل و نقل هوائی (مسافر، بار، جامه‌دان) و سقوط هواپیما.

فصل هفتم: بیمه مسئولیت مدنی پزشکان، جراحان - کمک پزشکان - پرستاران - داروسازان - مدیران

- مدیران مرکز درمانی

- بیمه مسئولیت‌های ناشی از انفجار و آتش‌سوزی - تأسیسات صنعتی - نیروگاهها (آبی - اتمی) قسمتهای

تقلیل دهنده انرژی الکتریکی - پتروشیمی خطوط انتقال نیرو (برق، نفت، گاز) مخابرات

فصل هشتم: بیمه مسئولیت مدنی کالای تولید شده (دیگ بخار، وسایل صنعتی و تولیدی)

- بیمه مسئولیت مدنی باشگاههای ورزشی - مدیران مدارس و آموزشگاهها

- بیمه مسئولیت مدنی هتل داری و صاحبان اماکن عمومی

- بیمه مسئولیت ناشی از آتش‌سوزی شامل بیمه مسئولیت مستأجر در مقابل مالک و همسایه در قبال

همسایه

فصل نهم: بیمه مسئولیت مدنی جامع ناشی از شکست ماشین آلات صنعتی

- حدود پوشش - کیفیت - نحوه اجراء

بیمه‌های مهندسی (تمام خطر)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : بیمه مسئولیت

هدف: آشنایی با نحوه صدور ارزیابی خطرات پروژه‌های فنی و مهندسی و چگونگی برآورد خسارات در واحدهای تولیدی و صنعتی با توجه به نیازی که در جهت ثبت صنایع کوچک و بزرگ احساس می‌شود. وجود این رشته درسی از اهم ضروریات می‌باشد.

سرفصل درس: ۳۲ ساعت

فصل اول - صدور پذیرش ریسک

۱- مفهوم بیمه‌های تمام خطر مهندسی

۲- اصول پذیرش خطرات

الف: قبول خطر

ب: رد خطر

۳- ارتباط مدیریت ریسک با بیمه‌های مهندسی

۴- وظایف مدیران ریسک در بیمه‌های مهندسی

۵- کیفیت پذیرش یا عدم پذیرش ریسک

-پذیرش ریسک

الف- صدور بیمه نامه

ب- کنترل ریسک

۶- صدور بیمه نامه تمام خطر

الف- جمع آوری اطلاعات

ب- آنالیز خطرات

ج- تفکیک و تقسیم خطرات

فصل دوم - تقسیم بندی بیمه‌های مهندسی و آنالیز ریسکها

۷- تقسیم بندی بیمه‌های خطر مهندسی

- الف - بیمه تمام خطر نصب
 ب - بیمه تمام خطر مقاطعه کاری
 ج - بیمه شکست ماشین آلات صنعتی
 د - عدم النفع ناشی از شکست ماشین آلات صنعتی

- ۸- آنالیز ریسک‌های بیمه‌های تمام خطر نصب
 الف - نصب انواع کارخانجات و ماشین آلات
 ب - نصب پالایشگاهها، خطوط انتقال نفت، گاز یا مخازن مواد سوختی، تأسیسات پتروشیمی و سایر صنایع نفتی
 ج - نصب نیروگاهها (حرارتی، گازی) و پستهای فشار قوی و تقسیم انرژی الکتریکی، خطوط انتقال نیروی الکتریکی، توربینهای حرارتی و گازی، ترانسفورماتور دیزل، ژنراتور، تلمبه خانه و تأسیسات.
- ۹- آنالیز ریسک‌های بیمه‌های تمام خطر مقاطعه کاری
 الف - سد - کالال - پلها - راه - تونلها - سیل بند - حفر چاه - اسکله بندی
 ب - ساختمانهای (مسکونی، کشتارگاه، سردخانه) عملیات آبرسانی - منبع و مجاري آب - سردخانه و غیره

فصل سوم - ارزیابی فنی خطرات نصب و مقاطعه کاری

- ۱۰- ارزیابی خطرات درون ریسک (مورد بیمه) و تأسیسات مجاور
 - بررسی نقشه‌های استانیک
 - بررسی اصل تفکیک یا عدم تفکیک
 - بررسی ارزش‌های تفکیک شده
 - قابلیت بیمه نمودن با پذیرفتن بدون بیمه کردن

فصل چهارم - سیکل حرکتی پوششها

- ۱۱- شروع زمان پوشش - دوره انبارداری
 - خطرات ناشی از حمل کالا تا محل نصب
 - عملیات نصب
 - آزمایشها (سرد، گرم، سرد و گرم)

حقوق دریائی

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : بیمه اموال (۲)

هدف: آشنایی با قوانین حاکم بر دریاها به منظور ارتقاء آگاهیهای لازم در امر حمل و نقل دریائی و ارتباط آن با قواعد بیمه‌های دریائی

سرفصل درس: (۳۲ ساعت)

بخش اول: تابعیت و ثبت کشتی

- موضوع تابعیت کشتی

- شرایط اعطاء تابعیت کشتی در قوانین کشورهای مختلف

- تابعیت فرمانده، افسران و کارکنان کشتی

- ثبت کشتی

- طبقه بندي کشتی و موسسات آن

بخش دوم: حقوق ممتازه

- حقوق ممتازه دریائی

- حقوق ممتازه در حقوق فرانسه

- حقوق ممتازه در حقوق ایران

- شمول حقوق ممتازه

- اجرا حقوق ممتازه

- قراردادهای بین المللی و موضوع ثبت حقوق ممتازه و رهن

- ماهیت حقوق ممتازه دریائی

بخش سوم: رهن کشتی

- کلیات و رهن دریائی

- شرایط صحت رهن

- رهن متعدد نسبت به کشتی معین

بخش چهارم: حمل و نقل دریایی

- شرکتهای کشتیرانی
- انواع قراردادهای حمل و نقل دریائی
- مسئولیت حقوقی متصلی محل
- احکام مربوط به باربری دریائی، بار نامه دریائی
- مسئولیت متصلی باربری دریائی
- مرور زمان، دعوى فقدان با خسارات وارد بر کالا
- اجرای مقررات لاهه در حقوق بین المللی خصوصی

بخش پنجم: خسارات عمومی

- مفهوم خسارات عمومی
- قوانین بورک آنورپ
- چگونگی بررسی و تصفیه خسارات عمومی

(۴)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و امور روحانیت

تاریخ ۱۱/۲۵/۱۳۷۴
شماره ۱۳۲/۲۶۶۸

بیانی

دستور العمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

- ۱- گروههای برنامه ریزی موظفند حداکثر طرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خودرا بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش نهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند برآساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی دوسته ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
- ۴- واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تلقی مجذوب برآورده، جدید، گزینه‌داره باشند.
- ۵- برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدهای ذوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۵ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد برآورده کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
- ۶- آن دسته از دانشجویانی که در شمول بند ۳-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گزینه‌دار آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمیاب و واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برای برنامه جدید گزینند، در این صورت:
- الف: کلیه واحدهای گزینه‌داره شده قبلی دانشجو، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
- ب: درس‌هایی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجو آن دنیه‌هارا قبل "گذرانده است، برآسان‌هایان تعداد واحد گزینه‌دار شده از او پذیرفته می‌شود و نیازی به گزینند واحدهای اضافی برای آن لروس را ندارد.
- ج: گزینند درس‌هایی از برنامه قیمت که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویی که آن درس را نگزینه‌های از زامی نیست.
- د: برای فراغت از تقدیریل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی فنی و مهندسی و کارشناسی ارشد پذیرفته گزینند کایه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۵) شورای عالی برنامه ریزی (الزامی) است.

مذکور در جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲ در مورد دستور العمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است
جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چشمی کلیه‌یارکاری

وزیر فرهنگ و امور روحانیت

رونوشت: ما اونت مختارم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و
منیا اونت مختارم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و

رئیس کمیته ازداد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمائید به واحدهای مجری اسلام نخاست.

سید محمد کاظم نایب‌النی

دست اعلیٰ برنامه ریزی

وزارت فرهنگ آموزش عالی
جمهوری اسلامی ایران

بیانیه

تاریخ: ۱۳۴۴/۱۱/۲۲
شماره: ۲۲/۲۶۹۹
پیوست

حداکثر واحدهای درسی در مقاطع مختلف آموزش عالی
(مصطفیات جلسات ۹۱ و ۹۲ و ۲۵ مورخ ۱۳۴۴/۱۰/۲۵ و ۱۳۴۴/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگریدهی برنامهای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضرور و ادغام شاخمهای بعده از رشته‌های تحصیلی، حداکثر واحدهای درسی مقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر توصیب کرد ماین مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو می‌گردد.

۱- دوره‌های کارشناسی حداکثر ۴۲ و حداکثر ۲۲ واحد

۲- دوره‌های کارشناسی حداکثر ۱۲۵ واحد و حداکثر ۱۲۵ واحد (برای رشته‌های مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دوره‌های کارشناسی ناپیوسته حداکثر ۶۵ و حداکثر ۲۰ واحد

۴- دوره‌های کارشناسی ارشد ناپیوسته حداکثر ۲۸ و حداکثر ۲۲ واحد (که ازین تعداد ۴ تا ۱۵ واحد اختصاص به پایان نامه دارد).

۵- دوره‌های کارشناسی ارشد پژوهشی حداکثر ۱۲۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

عدوره‌های دکتری Ph. D. حداکثر ۴۲ و حداکثر ۵۵ واحد (که ازین تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد می‌تواند اختصاص به رساله داشته باشد).

دراینصورت:

الف: گروه‌ای برنامه ریزی موافق اند کالیه برنامه‌های مصوب رشته‌های مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضرور، سقف واحدهای در مقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهدند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامه‌های جدیدبرای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۴۴-۱۳۴۵ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۴۴ نیز می‌توانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیقی دهند، دراین صورت تطبیق واحد و دروس با برنامه‌های جدید حسب مورد بر عرض شورای آموزشی گروه یا که در تحریمات تک رای مرسومه ذیلی طبق است.

رأی صاره جلسات ۹۱ و ۹۲ - رئیسی عالی برنامه ریزی درخصوص تقلیل واحدهای در مقاطع مختلف تطبیقی صحیح است به برخاسته اجرا گذارده شود.

لکتروسید - مدیر رضا هاشمی کلپارگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

روزنامه: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

۶- سید محمد کاظم نائینی

۳۱۹

دیر شورای عالی برنامه ریزی